

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ОБРАЗОВАЊЕ, ПРОПИСЕ, УПРАВУ
И НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ – НАЦИОНАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

ИНФОРМАЦИЈА
О ПРЕДШКОЛСКОМ, ОСНОВНОМ И СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ ДЕЦЕ И
УЧЕНИКА,
С ПОСЕБНИМ ОСВРТОМ НА ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ
НА ЈЕЗИЦИМА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА – НАЦИОНАЛНИХ ЗАЈЕДНИЦА
У АУТОНОМНОЈ ПОКРАЈИНИ ВОЈВОДИНИ
У ШКОЛСКОЈ 2019/2020. ГОДИНИ

Нови Сад, април 2020. године

САДРЖАЈ

УВОД	4
1. ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ	4
1.1. Законске основе	4
1.2. Делатност предшколског васпитања и образовања у АП Војводини	5
1.3. Предшколско васпитање и образовање за децу узраста од шест месеци до поласка у основну школу	7
1.3.1. Припремни предшколски програм	9
1.4. Васпитно-образовни рад на српском језику	11
1.4.1. Припремни предшколски програм на српском језику	13
1.5. Васпитно-образовни рад на мађарском језику	15
1.5.1. Припремни предшколски програм на мађарском језику	18
1.6. Васпитно-образовни рад на словачком језику	20
1.6.1. Припремни предшколски програм на словачком језику	22
1.7. Васпитно-образовни рад на румунском језику	24
1.7.1. Припремни предшколски програм на румунском језику	26
1.8. Васпитно-образовни рад на русинском језику	28
1.8.1. Припремни предшколски програм на русинском језику	30
1.9. Васпитно-образовни рад на хрватском језику	30
1.9.1. Припремни предшколски програм на хрватском језику	33
1.10. Васпитно-образовни рад на матерњем и страном језику	34
1.11. Припремни предшколски програм на матерњем и страном језику	35
1.12. Деца са сметњама у развоју и инвалидитетом	35
1.12. АНКЕТА о инклузивном васпитању и образовању у предшколским установама	39
2. ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ	41
2.1. Законске основе	41
2.2. Делатност основног образовања и васпитања у АП Војводини	42
2.3. Настава на српском језику	44
2.4. Настава на мађарском језику	45
2.5. Настава на словачком језику	47
2.6. Настава на румунском језику	47
2.7. Настава на русинском језику	48
2.8. Настава на хрватском језику	49
2.9. Изучавање украјинског, буњевачког, бугарског, чешког, македонског и ромског језика/говора са елементима националне културе	49
3. СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ	55
3.1. Делатност средњег образовања и васпитања у АП Војводини	55
3.2. Настава на српском језику	57

3.2.1. Број ученика по врстама средњих школа	58
3.3. Настава на мађарском језику	60
3.3.1. Број ученика по врстама средњих школа	61
3.3.2. Учење мађарског језика са елементима националне културе	63
3.4. Настава на словачком језику.....	64
3.4.1. Учење словачког језика са елементима националне културе.....	64
3.5. Настава на румунском језику.....	64
3.5.1. Учење румунског језика са елементима националне културе.....	65
3.6. Настава на русинском језику	65
3.6.1. Учење русинског језика са елементима националне културе	65
3.7. Настава на хрватском језику.....	65
3.7.1. Учење хрватског језика са елементима националне културе.....	66
3.8. ОБЈЕДИЊЕНИ ПРЕГЛЕДИ БРОЈА УЧЕНИКА ПО НАСТАВНИМ ЈЕЗИЦИМА	66
3.9. УПИС УЧЕНИКА У ПРВИ РАЗРЕД СРЕДЊИХ ШКОЛА НА ТЕРИТОРИЈИ АП ВОЈВОДИНЕ У ШКОЛСКОЈ 2019/2020. ГОДИНИ	69
3.10. ДУАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ У СРЕДЊИМ ШКОЛАМА НА ТЕРИТОРИЈИ АП ВОЈВОДИНЕ	75
4. УПОРЕДНА АНАЛИЗА БРОЈА ДЕЦЕ И УЧЕНИКА У ПРЕДУНИВЕРЗИТЕТСКОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ У АП ВОЈВОДИНИ	76
Закључци на основу наведених података.....	81

УВОД

Циљ ове информације јесте да прикаже стање и могућности образовања и васпитања деце и ученика у предшколским установама, основним и средњим школама на територији Аутономне покрајине Војводине (у даљем тексту: АП Војводина), с посебним освртом на образовање и васпитање деце и ученика припадника националних мањина – националних заједница на матерњем језику, у школској 2019/2020. години.

Информација је израђена на основу података прикупљених од предшколских установа, основних и средњих школа са седиштем на територији АП Војводине, током школске 2019/2020. године.

1. ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ

1.1. Законске основе

Законом о предшколском васпитању и образовању („Службени гласник РС”, број 18/2010, 101/2017, 113/2017 – др. закон, 95/2018 – др. закон и 10/2019) уређена је област предшколског васпитања и образовања као првог степена јединственог система предшколског васпитања и образовања, основног и средњег образовања и васпитања у Републици Србији.

Правилником о основама програма предшколског васпитања и образовања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 16/2018) уређене су нове **основе програма предшколског васпитања и образовања** којима се дефинише нова концепција васпитања и образовања предшколске деце. Нове основе програма (назване Године узлета) карактерише програмска реформа, усклађена са савременим педагошким приступима и релевантним документима образовне политике и карактерише их низ нових теоријских и практичних ставова у вези са васпитањем и образовањем деце од шест месеци до поласка у основну школу. Правилник предвиђа сукцесивно увођење новог програма од 1. септембра 2019. до 1. септембра 2022. године, како би се обезбедила потребна стручна подршка.

Континуитет између предшколског и школског подсистема, у трајању од девет година, успостављен је школске 2006/2007. године организовањем **обавезног припремног предшколског програма за сву децу у години пред полазак у основу школу**. Нови концепт предшколског васпитања и образовања истиче значај раног развоја, васпитања и образовања и организује се у трајању од **четири сата дневно најмање девет месеци у години**.

Законом о основама система образовања и васпитања из 2009. године отпочело је системско спровођење инклузивног васпитања и образовања у

предшколским установама и школама, уз истицање једнакости права деце и ученика на школовање, без дискриминације по било ком основу. Од 5. октобра 2018. године, примењују се **Правилник о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање** („Службени гласник РС”, број 74/2018) и **Правилник о додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету, ученику и одраслом** („Службени гласник РС”, број 80/2018).

Право на **индивидуални васпитно-образовни план** (ИОП) има дете, ученик и одрасли коме је потребна додатна подршка и односи се на дете, ученика или одраслог који:

1) има тешкоће у учењу (због специфичних сметњи у учењу или проблема у понашању и емоционалном развоју);

2) има сметње у развоју или инвалидитет (телесне, моторичке, чулне, интелектуалне сметње или сметње из спектра аутизма);

3) потиче, из социјално нестимулативне средине односно живи у њој (социјално, економски, културно, језички сиромашној средини или дуготрајно борави у здравственој, односно социјалној установи);

4) из других разлога остварује право на подршку у образовању и васпитању.

Чланове **Тима за пружање додатне подршке детету** у предшколској установи чине: васпитач, стручни сарадник, сарадник у предшколској установи, родитељ, а у складу с потребама детета и педагошки асистент и лични пратилац детета. На предлог родитеља, члан Тима може бити и стручњак ван установе који добро познаје дете.

1.2. Делатност предшколског васпитања и образовања у АП Војводини

Делатност предшколског васпитања и образовања јесте васпитање и образовање деце узраста од шест месеци до поласка у основну школу и у школској 2019/2020. години остварује се у **45 локалних самоуправа**, у укупно **147 установа** и то у:

- 44 предшколске установе;
- 51 основној школи (које у својој организацији реализују предшколски програм);
- 52 приватне предшколске установе.

Сваки град и свака општина у АП Војводини – *изузимајући општине Стара Пазова, Нова Црња и Сремски Карловци* – **имају по једну предшколску установу**. У општини Стара Пазова постоје две предшколске установе: једна са седиштем у Старој Пазови и друга са седиштем у Новим Бановцима. Општина Нова Црња нема предшколску установу, већ предшколски програм остварују основне школе, а у Сремским Карловцима предшколски програм реализује се путем организационе јединице предшколске установе „Радосно детињство” у Новом Саду.

Предшколски програм у **51 основној школи** реализује се у **осам локалних самоуправа**: пет општина (у Бачкој Паланци, Вршцу, Жабљу, Новој Црњи и Пландишту) и три града (у Панчеву, Зрењанину и Суботици).

Предшколски програм у **52 приватне предшколске установе** реализује се у **осам локалних самоуправа** (у пет градова: Новом Саду – укључујући и Петроварадин, Сремску Каменицу, Футог и Ветерник, у Панчеву, Сремској Митровици, Суботици и Сомбору и у три општине: Бачкој Паланци, Бачкој Тополи и Сремским Карловцима).

Предшколско васпитање и образовање реализује се у укупно **733 објекта** и то у **607** објеката у саставу предшколских установа, **67** објеката у саставу основних школа и **59** приватних предшколских објеката.

У оквиру предшколског васпитања и образовања остварују се различити облици и програми васпитно-образовног рада: редовни, посебни и специјализовани (болнички и путујући вртићи) и **припремни предшколски програм**, као део редовног програма.

Предшколски програм се остварује на **српском, мађарском, словачком, русинском, румунском и хрватском** језику. Припремни предшколски програм остварује се и **двојезички** у национално мешовитим срединама, као и на **страним** језицима, у АП Војводини на **укупно осам осам језика**.

У поређењу с претходном школском годином број предшколских установа и основних школа није се мењао, док се број приватних предшколских установа повећао за четири.

*Од укупног броја приватних предшколских установа, две установе нису унеле податке.

1.3. Предшколско васпитање и образовање за децу узраста од шест месеци до поласка у основну школу

Предшколско васпитање и образовање за децу узраста од шест месеци до поласка у основну школу реализује се у **45 локалних самоуправа**, у оквиру укупно **147 установа**, за укупно **62238 деце**, у оквиру **3598 васпитних група: 2409 васпитних група** истог узраста (66,95%) и 1189 мешовитих васпитних група (33,05%) и то:

- у 44 предшколске установе за 56312 или 90,48% деце у 3085 васпитних група (2138 група истог узраста и 947 мешовитих група);
- у 51 основној школи за 2306 или 3,70% деце у 197 васпитних група (113 група истог узраста и 84 мешовите групе);
- у 52 приватне предшколске установе за 3620 или 5,82% деце у 316 васпитних група (158 група истог узраста и 158 мешовитих група).

Према узрастним групама васпитно-образовни рад је организован за **62238 деце** за:

- 11528 или 18,52% деце узраста од 6 м. до 3 г. (јасленог узраста);
- 25740 или 41,35% деце узраста од 3 г. до 5,5 година;
- 24970 или 40,13% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

1. У предшколским установама за укупно **56312 или 90,48% деце**

- 10431 или 18,52% деце узраста од 6 м. до 3 г. (јасленог узраста);
- 23440 или 41,63% деце узраста од 3 г. до 5,5 година;
- 22440 или 39,85% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

2. У основним школама за укупно **2306 или 3,70% деце**

- 69 или 2,99% деце узраста од 6 м. до 3 г. (јасленог узраста);
- 757 или 32,83% деце узраста од 3 г. до 5,5 година;
- 1480 или 64,18% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

3. У приватним предшколским установама за укупно **3620 или 5,82% деце**

- 1028 или 28,40% деце узраста од 6 м. до 3 г. (јасленог узраста);
- 1543 или 42,62% деце узраста од 3 г. до 5,5 година;
- 1049 или 28,98% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

Табела бр.1 Укупан број деце и васпитних група према установама и узрастима

Устано ве	Број деце по васпитним групама														Мешовите васпитне групе			Укупно			
	6m - 1г		1г - 2г		2г - 3г		3г - 4г		4г - 5,5г		5,5г - ош		6,5г - ош		1г - 3г	2г - ош	3г - ош	деце	гру па	меш. гр.	
	Д	Г	Д	Г	Д	Г	Д	Г	Д	Г	Д	Г	Д	Г	Г						
ПУ	87	4	3652	158	6692	269	9178	320	14262	482	14097	531	8344	374	80	51	816	56312	213	8	947
%	91,58		88,79		91,42		90,62		91,35		91,46		87,32					90,48	88,	75	79,65
ОШ	0	0	20	1	49	3	248	8	509	17	635	33	845	51	20	18	46	2306	113	84	
%	0		0,49		0,67		2,45		3,26		4,12		8,84					3,70	4,6	9	7,06
ППУ	8	2	441	23	579	27	702	29	841	32	682	30	367	15	48	28	82	3620	158	158	
%	8,42		10,72		7,91		6,93		5,39		4,42		3,84					5,82	6,5	6	13,29
Укупно	95	6	4113	182	7320	299	10128	357	15612	531	15414	594	9556	440	148	97	944	62238	240	9	1189
%	0,15		6,61		11,76		16,27		25,08		24,77		15,36					100%			

Табела бр.2 Укупан број деце и припремни предшколски програм према језицима

ЈЕЗИК васпитно-образовног рада	Укупан број деце и припремни предшколски програм				
	Укупно деце	%	ППП	%	ППП % у односу на укупан број
српски	55389	89,00	14750	87,02	26,63
мађарски	3775	6,07	1345	7,93	35,63
словачки	801	1,29	276	1,63	34,46
румунски	120	0,19	72	0,42	60,00
русински	193	0,31	53	0,31	27,46
хрватски	93	0,15	33	0,19	35,48
Укупно:	60371	97	16529	97,52	27,38
српски и мађарски	1340	2,15	162	0,96	12,09
српски и словачки	85	0,14	36	0,21	42,35
српски и румунски	86	0,14	86	0,51	100
српски и хрватски	38	0,06	15	0,09	39,47
српски и немачки	61	0,10	14	0,08	22,95
српски и енглески	237	0,38	102	0,60	43,04
мађарски и немачки	20	0,03	6	0,04	30
Двојезички укупно:	1867	3	421	2,48	22,55
УКУПНО	62238	100	16950	100	27,23

1.3.1. Припремни предшколски програм

Припремни предшколски програм јесте део редовног програма предшколске установе, односно основне школе који се остварује са децом у години пред полазак у основну школу и реализује се у оквиру **45 локалних самоуправа**, у оквиру **142 установе**, за укупно **16950** или **27,23%** деце у оквиру **1032** васпитне групе и то на следећи начин:

- у 44 предшколске установе за 15028 или 88,66% деце у 889 васпитних група;
 - у 51 основној школи за 1267 или 7,47% деце у 93 васпитне групе;
 - у 47 приватних предшколских установа за 655 или 3,86% деце у 50 васпитних група.
- (Табела бр. 2)

* Три приватне предшколске установе у својој организацији немају децу која похађају обавезни припремни предшколски програм.

Табела бр. 3 Припремни предшколски програм према установама

Установе	Број деце рођене								Припремни предшколски програм	
	2013. г	2014. г	2015. г	2016. г.	2017. г.	2018. г.	2019. г.	УКУПНО		
ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ	13602	12291	10843	9088	6661	3678	149	56312	15028	889
%	89,70	90,88	91,13	90,61	91,00	89,64	74,5	90,48%	90,48	
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ	1069	566	345	253	45	25	3	2306	1267	93
%	7,05	4,18	2,90	2,52	0,62	0,61	1,5	3,70%	7,47	
ПРИВАТНЕ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ	493	667	710	689	613	400	48	3620	655	50
%	3,25	4,93	5,97	6,87	8,38	9,75	24	5,82%	3,86	
Укупно	15164	13524	11898	10030	7319	4103	200	62238	16950	1032
%	24,36%	21,73%	19,12%	16,12%	11,76%	6,59%	0,32%	100%	(деце)	(група)

1.4. Васпитно-образовни рад на српском језику

Васпитно-образовни рад на **српском** језику, за децу узраста од шест месеци до поласка у основну школу, реализује се у **45 локалних самоуправа**, за укупно **55389 или 89,00%** деце, распоређене у укупно **3198 васпитних група** (2177 група истог узраста и 1021 мешовиту групу).

Васпитно-образовни рад на **српском** језику реализује се у:

- 44 предшколске установе, за 49959 или 9,20% деце у 2723 васпитних група (1929 група истог узраста и 794 мешовитих група);
- 45 сновних школа, за 1991 или 3,59% деце у 167 васпитних група (90 група истог узраста и 77 мешовитих група);
- 48 приватних предшколских установа, за 3439 или 6,21% деце у 308 васпитних група (158 група истог узраста и 150 мешовитих група).

Према узрастним групама васпитно-образовни рад на **српском** језику је организован за **укупно 55389 или 89,00%** у:

1. предшколским установама за 49959 или 90,20% деце:

- 9492 или 19% деце узраста од 6 м. до 3 г. (јасленог узраста);
- 20704 или 41,44% деце узраста од 3 г. до 5,5 година;
- 19763 или 39,56% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

2. основним школама за 1991 или 3,59% деце:

- 69 или 3,46% деце узраста од 6 м. до 3 г. (јасленог узраста);
- 670 или 33,65% деце узраста од 3 г. до 5,5 година;
- 1252 или 62,89% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

3. приватним предшколским установама за 3439 или 6,21%:

- 1013 или 29,46% деце узраста од 6 м. до 3 г. (јасленог узраста);
- 1463 или 42,54% деце узраста од 3 г. до 5,5 година;
- 963 или 28,00% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

Табела бр. 4 Број деце према васпитним групама и врсти установе, на српском језику и двојезично

Врста установе	Језик васпитно-	Број деце по васпитним групама														Мешовите васпитне групе			Укупно		
		6m - 1г		1г - 2г		2г - 3г		3г - 4г		4г - 5,5г		5,5г - ош		6,5г - ош		1г - 3г	2г - ош	3г - ош	Деце	Група	Меш. група
		деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр						
ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ	српски	79	4	3299	146	6114	250	8322	290	12382	436	12190	461	7573	342	58	44	692	49959	1929	794
	српски и мађарски	7	0	237	8	380	10	191	5	243	6	165	6	74	3	13	3	9	1297	38	25
	српски и - словачки	0	0	0	0	14	1	12	2	26	2	5	1	14	1	0	1	1	71	7	2
	српски и румунски	0	0	0	0	0	0	2	0	4	0	29	2	43	1	0	0	1	78	3	1
	српски и енглески	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	95	2	0	0	0	0	2	95	2	2
	српски и немачки	0	0	0	0	0	0	0	0	32	0	29	1	0	0	0	0	2	61	1	2
	УКУПНО	86	4	3536	154	6508	261	8527	297	12687	444	12513	473	7704	347	71	48	707	51561	1980	826
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ	српски	0	0	20	1	49	3	228	8	442	13	524	23	728	42	20	18	39	1991	90	77
	српски и мађарски	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	1	0	0	0	0	4	0	0
	српски и - словачки	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	1	10	0	0	0	0	14	1	0
	српски и румунски	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	1	0	0	0	8	1	0
	српски и хрватски	0	0	0	0	0	0	5	0	18	0	15	1	0	0	0	0	1	38	1	1
	УКУПНО	0	0	20	1	49	3	233	8	461	13	545	25	747	43	20	18	40	2055	93	78
ПРИВАТНЕ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ	српски	8	2	435	23	570	27	660	29	803	32	635	30	328	15	47	27	76	3439	158	150
	српски и мађарски	0	0	6	0	7	0	5	0	10	0	4	0	7	0	1	0	2	39	0	3
	српски и енглески	0	0	0	0	2	0	37	0	28	0	43	0	32	0	0	1	4	142	0	5
	УКУПНО	8	2	441	23	579	27	702	29	841	32	682	30	367	15	48	28	82	3620	158	158
УКУПНО НА СРПСКОМ	87	6	3754	170	6733	280	9210	327	13627	481	13349	514	8629	399	125	89	807	55389	2177	1021	
%	0,16%		6,78%		12,16%		16,63%		24,60%		24,10%		15,58%					100,00%			
УКУПНО ДВОЈЕЗИЧНО (српски и други језик)	7	0	243	8	403	11	252	7	362	8	391	14	189	6	14	5	22	1847	54	41	
%	0,38%		13,16%		21,82%		13,64%		19,60%		21,17%		10,23%					100,00%			
УКУПНО	94	6	3997	178	7136	291	9462	334	13989	489	13740	528	8818	405	139	94	829	57236	2231	1062	
%	0,16%		6,98%		12,47%		16,53%		24,44%		24,01%		15,41%					100,00%			

1.4.1. Припремни предшколски програм на српском језику

Припремни предшколски програм за децу у години пред полазак у основну школу на српском језику реализује се у **45 локалних самоуправа** у оквиру укупно **133 установе**, за укупно **14750** или **87,02%** деце у оквиру **834** васпитних група и то:

- у 44 локалне самоуправе у 44 предшколске установе за 13049 или 88,47% деце у 712 васпитних група;
- у осам локалних самоуправа у 45 основних школа за 1089 или 7,38% деце у 74 васпитне групе;
- у шест локалних самоуправа у 44 приватне предшколске установе за 612 или 4,15% деце у 48 васпитних група.

Табела бр. 5: Број деце према години рођења и врсти установе, на српском језику и двојезично										
Врста установе	Језик васпитно-образовног рада/двојезично	Број деце према години рођења и врсти установе, на српском језику и двојезично								Припремни предшколски програм
		2013. г (6 година)	2014. г (5 година)	2015. г (4 године)	2016. г. (3 године)	2017. г. (2 године)	2018. г. (1 година)	2019. г. (млађи од године)	УКУПНО	
ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ	српски	11900	10642	9621	8263	6089	3315	129	49959	13049
	српски и мађарски	141	175	172	205	337	254	13	1297	152
	српски и -словачки	18	13	14	12	14	0	0	71	22
	српски и румунски	60	14	3	1	0	0	0	78	78
	српски и енглески	57	17	13	8	0	0	0	95	66
	српски и немачки	12	24	11	10	4	0	0	61	14
	УКУПНО	12188	10885	9834	8499	6444	3569	142	51561	13381
	%	23,64%	21,11%	19,07%	16,48%	12,50%	6,92%	0,28%	100,00%	25,95%
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ	српски	914	470	300	234	45	25	3	1991	1089
	српски и мађарски	3	1	0	0	0	0	0	4	3
	српски и -словачки	10	4	0	0	0	0	0	14	14
	српски и румунски	8	0	0	0	0	0	0	8	8
	српски и хрватски	14	15	4	5	0	0	0	38	15
	УКУПНО	949	490	304	239	45	25	3	2055	1129
	%	46,18%	23,84%	14,79%	11,63%	2,19%	1,22%	0,15%	100,00%	54,94%
ПРИВАТНЕ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ	српски	454	620	672	647	604	394	48	3439	612
	српски и мађарски	7	4	10	5	7	6	0	39	7
	српски и енглески	32	43	28	37	2	0	0	142	36
	УКУПНО	493	667	710	689	613	400	48	3620	655
%	13,62%	18,43%	19,61%	19,03%	16,93%	11,05%	1,33%	100,00%	18,09%	
УКУПНО НА СРПСКОМ		13268	11732	10593	9144	6738	3734	180	55389	14750
%		23,95%	21,18%	19,12%	16,51%	12,16%	6,74%	0,32%	100,00%	26,63%
УКУПНО ДВОЈЕЗИЧНО (српски и други језик)		362	310	255	283	364	260	13	1847	415
%		19,60%	16,78%	13,81%	15,32%	19,71%	14,08%	0,70%	100,00%	22,47%
УКУПНО		13630	12042	10848	9427	7102	3994	193	57236	15165
%		23,81%	21,04%	18,95%	16,47%	12,41%	6,98%	0,34%	100,00%	26,50%

1.5. Васпитно-образовни рад на мађарском језику

Васпитно-образовни рад на мађарском језику, за децу узраста од шест месеци до поласка у основну школу, реализује се у **23 локалне самоуправе** (Ада, Апатин, Бачка Топола, Бечеј, Врбас, Житиште, Зрењанин, Кањижа, Кикинда, Ковачица, Кула, Мали Иђош, Нова Црња, Нови Бечеј, Нови Кнежевац, Нови Сад, Оџаци, Сента, Сомбор, Србобран, Суботица, Темерин и Чока), за укупно **3775 или 6,07% деце**, распоређене у **206 васпитних група** (104 групе истог узраста и 102 мешовите групе). (Табела бр. 3)

Васпитно-образовни рад на **мађарском** језику реализује се у:

- 22 предшколске установе, за 3588 или 95,05% деце у 199 васпитних група (102 групе истог узраста и 97 мешовитих група);
- три сновне школе (у Суботици, Зрењанину и Новој Црњи), за 187 или 4,95% деце у седам васпитних група (две групе истог узраста и пет мешовитих група).

Васпитно-образовни рад на мађарском језику реализује се и **двојезички – на српском и мађарском** језику у **17 локалних самоуправа** (Ада, Апатин, Бачка Топола, Бечеј, Зрењанин, Кикинда, Ковачица, Ковин, Мали Иђош, Нови Сад, Панчево, Пландиште, Сента, Сомбор, Србобран, Суботица и Чока) за укупно **1340 или 2,15% деце**, распоређене у **66 васпитних група** (38 група истог узраста и 28 мешовитих група).

Васпитно-образовни рад на **српском и мађарском** језику реализује се у:

- 17 предшколских установа, за 1297 или 96,79% деце у 63 васпитне групе (38 група истог узраста и 25 мешовитих група);
- једној основној школи (у Зрењанину) за 4 или 0,30% деце мешовитог узраста;
- једној приватној предшколској установи (у Суботици), за 39 или 2,91% деце у три васпитне групе мешовитог узраста.

* Васпитно-образовни рад на мађарском језику реализује се и **двојезички – на мађарском и немачком** језику за **20 или 0,03% деце**, распоређене у једној васпитној групи мешовитог узраста, у предшколској установи у Суботици.

Према узрастним групама васпитно-образовни рад је организован на **мађарском** језику за **укупно 3775 или 6,07% деце** у:

1. предшколским установама за 3588 или 95,05% деце:

- 149 или 4,15% деце узраста од 6 м. до 3 г. (јасленог узраста);
- 1751 или 48,80% деце узраста од 3 г. до 5,5 година;

- 1688 или 47,05% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

2. основним школама за 187 или 4,95% деце:

- 57 или 30,48% деце узраста од 3 г. до 5,5 година;
- 130 или 69,52% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

*Као и двојезички на српском и мађарском језику за 1340 или 2,15% деце у:

1. предшколским установама за 1297 или 96,79% деце:

- 624 или 48,11% деце узраста од 6 м. до 3 г. (јасленог узраста);
- 434 или 33,46% деце узраста од 3 г. до 5,5 година;
- 239 или 18,43% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

2. основним школама за 4 или 0,30% деце:

- 1 или 25% деце узраста од 3 г. до 5,5 година;
- 3 или 75% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

3. приватним предшколским установама за 39 или 2,91% деце:

- 13 или 33,33% деце узраста од 6 м. до 3 г. (јасленог узраста);
- 15 или 38,46% деце узраста од 3 г. до 5,5 година;
- 11 или 28,21% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

Табела бр. 6: Број деце према васпитним групама и врсти установе, на мађарском језику и двојезично

Врста установе	Језик васпитно-образовног рада/двојезични	Број деце по васпитним групама														Мешовите васпитне групе			Укупно		
		6m - 1г		1г - 2г		2г - 3г		3г - 4г		4г - 5,5г		5,5г - ош		6,5г - ош		1г - 3г	2г - ош	3г - ош	Деце	Група	Меш. група
		деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр						
ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ	мађарски	1	0	48	1	100	4	492	18	1259	25	1336	44	352	10	6	1	90	3588	102	97
	мађарски и српски	7	0	237	8	380	10	191	5	243	6	165	6	74	3	13	3	9	1297	38	25
	мађарски и немачки	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20	0	0	0	0	0	1	20	0	1
	УКУПНО	8	0	285	9	480	14	683	23	1502	31	1521	50	426	13	19	4	100	4905	140	123
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ	мађарски	0	0	0	0	0	0	15	0	42	0	73	2	57	0	0	0	5	187	2	5
	мађарски и српски	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	1	0	0	0	0	4	0	0
	УКУПНО	0	0	0	0	0	0	15	0	43	0	75	2	58	0	0	0	5	191	2	5
	мађарски и српски	0	0	6	0	7	0	5	0	10	0	4	0	7	0	1	0	2	39	0	3
	УКУПНО	0	0	6	0	7	0	5	0	10	0	4	0	7	0	1	0	2	39	0	3
	УКУПНО НА МАЂАРСКОМ	1	0	48	1	100	4	507	18	1301	25	1409	46	409	10	6	1	95	3775	104	102
%			0,03%		1,27%		2,65%		13,43%		34,46%		37,32%		10,83%				100,00%		
УКУПНО ДВОЈЕЗИЧНО мађарски и други језик)		7	0	243	8	387	10	196	5	254	6	191	6	82	3	14	3	12	1360	38	29
	%			0,51%		17,87%		28,46%		14,41%		18,68%		14,04%		6,03%			100,00%		
	УКУПНО	8	0	291	9	487	14	703	23	1555	31	1600	52	491	13	20	4	107	5135	142	131
%			0,16%		5,67%		9,48%		13,69%		30,28%		31,16%		9,56%				100,00%		

1.5.1. Припремни предшколски програм на мађарском језику

Припремни предшколски програм за децу у години пред полазак у основну школу на **мађарском** језику реализује се у **23 локалне самоуправе** (Ада, Апатин, Бачка Топола, Бечеј, Врбас, Житиште, Зрењанин, Кањижа, Кикинда, Ковачица, Кула, Мали Иђош, Нова Црња, Нови Бечеј, Нови Кнежевац, Нови Сад, Оџаци, Сента, Сомбор, Србобран, Суботица, Темерин и Чока) у оквиру укупно **25 установа, за 1345 или 7,93% деце у оквиру 125 васпитних група** и то:

- у 22 локалне самоуправе у 22 предшколске установе, за 1261 или 93,75% деце у 119 васпитних група;
- у три локалне самоуправе у три основне школе, за 84 или 6,25% деце у шест васпитних група.

Припремни предшколски програм реализује се и **двојезички – на српском и мађарском** језику у **17 локалних самоуправа** (Ада, Апатин, Бачка Топола, Бечеј, Зрењанин, Кикинда, Ковачица, Ковин, Мали Иђош, Нови Сад, Панчево, Пландиште, Сента, Сомбор, Србобран, Суботица и Чока), у оквиру **19 установа, за укупно 162 или 0,96% деце, распоређене у 16 васпитних група.**

Васпитно-образовни рад на **српском и мађарском** језику реализује се у:

- 17 локалних самоуправа у 17 предшколских установа, за 152 или 93,83% деце у 14 васпитних група;
- једној локалној самоуправи у једној основној школи (у Зрењанину), за троје или 1,85% деце у једној васпитној групи;
- једној локалној самоуправи, у једној приватној предшколској установи (у Суботици), за 7 или 4,32% деце у једној васпитној групи.

Табела бр. 7: Број деце према години рођења и врсти установе, на мађарском језику и двојезично										
Врста установе	Језик васпитно-образовног рада/двојезично	Број деце према години рођења и врсти установе, на мађарском језику и двојезично								Припремни предшколски програм
		2013. г (6 година)	2014. г (5 година)	2015. г (4 године)	2016. г. (3 године)	2017. г. (2 године)	2018. г. (1 година)	2019. г. (млађи од године)	УКУПНО	
ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ	мађарски	1083	1091	812	420	125	51	6	3588	1261
	мађарски и српски	141	175	172	205	337	254	13	1297	152
	мађарски и немачки	4	6	5	4	1	0	0	20	6
	УКУПНО	1228	1272	989	629	463	305	19	4905	1419
	%	25,04%	25,93%	20,16%	12,82%	9,44%	6,22%	0,39%	100,00%	28,93%
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ	мађарски	74	62	37	14	0	0	0	187	84
	мађарски и српски	3	1	0	0	0	0	0	4	3
	УКУПНО	77	63	37	14	0	0	0	191	87
	%	40,31%	32,98%	19,37%	7,33%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	45,55%
	мађарски и српски	7	4	10	5	7	6	0	39	7
	УКУПНО	7	4	10	5	7	6	0	39	7
	%	17,95%	10,26%	25,64%	12,82%	17,95%	15,38%	0,00%	100,00%	17,95%
УКУПНО НА МАЂАРСКОМ		1157	1153	849	434	125	51	6	3775	1345
%		30,65%	30,54%	22,49%	11,50%	3,31%	1,35%	0,16%	100,00%	35,63%
УКУПНО ДВОЈЕЗИЧНО (мађарски и други језик)		155	186	187	214	345	260	13	1360	168
%		17,95%	10,26%	25,64%	12,82%	17,95%	15,38%	0,00%	100,00%	17,95%
УКУПНО		1312	1339	1036	648	470	311	19	5135	1513
%		25,55%	26,08%	20,18%	12,62%	9,15%	6,06%	0,37%	100,00%	29,46%

1.6. Васпитно-образовни рад на словачком језику

Васпитно-образовни рад на словачком језику, за децу узраста од шест месеци до поласка у основну школу, реализује се у **девет локалних самоуправа** (Алибунар, Бач, Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беочин, Зрењанин, Ковачица, Нови Сад и Стара Пазова), за укупно **801 или 1,29% деце**, распоређене у **63 васпитне групе** (45 група истог узраста и 18 мешовитих група).

Васпитно-образовни рад на **словачком** језику реализује се у:

- седам предшколских установа, за 775 или 96,75% деце у 60 васпитних група (42 групе истог узраста и 18 мешовитих група);
- три сновне школе (у Арадцу, Пивницама и Силбашу), за 26 или 3,25% деце у три васпитне групе истог узраста.

Васпитно-образовни рад на словачком језику реализује се и **двојезички – на српском и словачком** језику у **четири локалне самоуправе** (у Б. Паланци, Б. Петровцу, Оџацима и Панчеву), за укупно **85 или 0,14% деце**, распоређене у **десет васпитних група** (осам група истог узраста и две мешовите групе).

Васпитно-образовни рад на српском и словачком језику реализује се у:

- три предшколске установе, за 71 или 83,53% деце у девет васпитних група (седам група истог узраста и две мешовите групе);
- једној сновној школи (у Пивницама), за 14 или 16,47% деце у једној васпитној групи истог узраста.

Према узрастним групама васпитно-образовни рад је организован на **словачком** језику за **укупно 801 или 1,29% деце** у:

1. предшколским установама за 775 или 96,75% деце:

- 101 или 13,03% деце узраста од 6 м. до 3 г. (јасленог узраста);
- 363 или 46,84% деце узраста од 3 г. до 5,5 година;
- 311 или 40,13% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

2. основним школама за 26 или 3,25% деце:

- двоје или 7,69% деце узраста од 3 г. до 5,5 година;
- 24 или 92,31% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

*Као и **двојезички** на **српском и словачком** језику за **85 или 0,14% деце** у:

1. предшколским установама за 71 или 83,53% деце:

- 14 или 19,72% деце узраста од 6 м. до 3 г. (јасленог узраста);
- 38 или 53,52% деце узраста од 3 г. до 5,5 година;
- 19 или 26,76% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

2. основним школама за 14 или 16,47% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

Табела бр. 8: Број деце према васпитним групама и врсти установе, на словачком језику и двојезично

Врста установе	Језик васпитно-образовног рада/двојезично	Број деце по васпитним групама														Мешовите васпитне групе			Укупно		
		6m - 1г		1г - 2г		2г - 3г		3г - 4г		4г - 5,5г		5,5г - ош		6,5г - ош		1г - 3г	2г - ош	3г - ош	Деце	Група	Меш. група
		деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр						
ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ	словачки	0	0	44	2	57	3	114	4	249	11	87	8	224	14	3	2	13	775	42	18
	словачки и српски	0	0	0	0	14	1	12	2	26	2	5	1	14	1	0	1	1	71	7	2
	УКУПНО	0	0	44	2	71	4	126	6	275	13	92	9	238	15	3	3	14	846	49	20
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ	словачки	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	10	2	14	1	0	0	0	26	3	0
	словачки и српски	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	1	10	0	0	0	0	14	1	0
	УКУПНО	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	14	3	24	1	0	0	0	40	4	0
УКУПНО НА СЛОВАЧКОМ		0	0	44	2	57	3	114	4	251	11	97	10	238	15	3	2	13	801	45	18
%		0,00%		5,49%		7,12%		14,23%		31,34%		12,11%		29,71%					100,00%		
УКУПНО ДВОЈЕЗИЧНО (словачки и други језик)		0	0	0	0	14	1	12	2	26	2	9	2	24	1	0	1	1	85	8	2
%		0,00%		0,00%		16,47%		14,12%		30,59%		10,59%		28,24%					100,00%		
УКУПНО		0	0	44	2	71	4	126	6	277	13	106	12	262	16	3	3	14	886	53	20
%		0,00%		4,97%		8,01%		14,22%		31,26%		11,96%		29,57%					100,00%		

1.6.1. Припремни предшколски програм на словачком језику

Припремни предшколски програм за децу у години пред полазак у основну школу на **словачком** језику реализује се у **девет локалних самоуправа** (Алибунар, Бач, Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беочин, Зрењанин, Ковачица, Нови Сад, и Стара Пазова), у оквиру укупно десет установа, за **276** или **1,63% деце у оквиру 21 васпитне групе** и то:

- у седам локалних самоуправа у седам предшколских установа, за 250 или 90,58% деце у 18 васпитних група;
- у две локалне самоуправе, у три основне школе (две у Бачкој Паланци и једна у Зрењанину), за 26 или 9,42% деце у три васпитне групе.

Припремни предшколски програм реализује се и **двојезички – на српском и словачком** језику у **четири локалне самоуправе** (Бачка Паланка, Бачки Петровац, Оџаци и Панчево) у оквиру четири установе, за **укупно 36** или **0,21% деце, распоређене у три васпитне групе.**

Васпитно-образовни рад на **српском и словачком** језику реализује се у:

- три локалне самоуправе у три предшколске установе (у Бачком Петровцу, Оџацима и Панчеву), за 22 или 61,11% деце у две васпитне групе;
- једној локалној самоуправи у једној основној школи (у Бачкој Паланци), за 14 или 38,89% деце у једној васпитној групи.

Табела бр. 9: Број деце према години рођења и врсти установе, на словачком језику и двојезично										
Врста установе	Језик васпитно-образовног рада/двојезично	Број деце према години рођења и врсти установе, на словачком језику и двојезично								Припремни предшколски програм
		2013. г (6 година)	2014. г (5 година)	2015. г (4 године)	2016. г. (3 године)	2017. г. (2 године)	2018. г. (1 година)	2019. г. (млађи од године)	УКУПНО	
ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ	словачки	223	209	135	106	59	43	0	775	250
	словачки и српски	18	13	14	12	14	0	0	71	22
	УКУПНО	241	222	149	118	73	43	0	846	272
	%	28,49%	26,24%	17,61%	13,95%	8,63%	5,08%	0,00%	100,00%	32,15%
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ	словачки	20	6	0	0	0	0	0	26	26
	српски и -словачки	10	4	0	0	0	0	0	14	14
	УКУПНО	30	10	0	0	0	0	0	40	40
	%	75,00%	25,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	100,00%
УКУПНО НА СЛОВАЧКОМ		243	215	135	106	59	43	0	801	276
%		30,34%	26,84%	16,85%	13,23%	7,37%	5,37%	0,00%	100,00%	34,46%
УКУПНО ДВОЈЕЗИЧНО (словачки и други језик)		28	17	14	12	14	0	0	85	36
%		32,94%	20,00%	16,47%	14,12%	16,47%	0,00%	0,00%	100,00%	42,35%
УКУПНО		271	232	149	118	73	43	0	886	312
%		30,59%	26,19%	16,82%	13,32%	8,24%	4,85%	0,00%	100,00%	35,21%

1.7. Васпитно-образовни рад на румунском језику

Васпитно-образовни рад на румунском језику, за децу узраста од шест месеци до поласка у основну школу, реализује се у **седам локалних самоуправа** (Алибунар, Бела Црква, Вршац, Житиште, Зрењанин, Панчево и Пландиште), за укупно **120 или 0,19% деце, распоређене у 22 васпитне групе (20 група истог узраста и две мешовите групе).**

Васпитно-образовни рад на **румунском** језику реализује се у:

- четири предшколске установе, за 82 или 68,33% деце у шест васпитних група (пет група истог узраста и једна мешовита група);
- шест сновних школа (у Вршцу, Зрењанину и Панчеву), за 38 или 31,67% деце у 16 васпитних група истог узраста.

Васпитно-образовни рад на словачком језику реализује се и **двојезички – на српском и румунском** језику у **три локалне самоуправе** (Алибунар, Вршац и Ковачица), за укупно **86 или 0,14% деце, распоређене у укупно пет васпитних група (четири групе истог узраста и једна мешовита група).**

Васпитно-образовни рад на српском и румунском језику реализује се у:

- три предшколске установе, за 78 или 90,70% деце у четири васпитне групе (три групе истог узраста и једна мешовита група);
- једној основној школи (у Вршцу), за 8 или 9,30% деце у једној васпитној групи истог узраста.

Према узрастним групама васпитно-образовни рад је организован на **румунском** језику за **укупно 120 или 0,19% деце** у:

1. предшколским установама за 82 или 68,33% деце:

- 25 или 30,49% деце узраста од 3 г. до 5,5 година;
- 57 или 69,51% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

2. основним школама за 38 или 31,67% деце:

- четворо или 10,53% деце узраста од 3 г. до 5,5 година;
- 34 или 89,47% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

*Као и **двојезички** на **српском и румунском** језику за **86 или 0,14% деце** у:

1. предшколским установама за 78 или 90,70% деце:

- шесторо или 7,69% деце узраста од 3 г. до 5,5 година;
- 72 или 92,31% деце узраста од 5,5 година до основне школе.

2. основним школама за осморо или 9,30% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

Табела бр. 10: Број деце према васпитним групама и врсти установе, на румунском језику и двојезично

Врста установе	Језик васпитно-	Број деце по васпитним групама														Мешовите васпитне групе			Укупно		
		6m - 1г		1г - 2г		2г - 3г		3г - 4г		4г - 5,5г		5,5г - ош		6,5г - ош		1г - 3г	2г - ош	3г - ош	Деце	Група	Меш. група
		деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр						
ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ	румунски	0	0	0	0	0	0	8	0	17	0	45	3	12	2	0	0	1	82	5	1
	румунски и српски	0	0	0	0	0	0	2	0	4	0	29	2	43	1	0	0	1	78	3	1
	УКУПНО	0	0	0	0	0	0	10	0	21	0	74	5	55	3	0	0	2	160	8	2
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ	румунски	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4	7	4	27	7	0	0	1	38	15	1
	румунски и српски	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	1	0	0	0	8	1	0
	УКУПНО	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4	7	4	35	8	0	0	1	46	16	1
УКУПНО НА РУМУНСКОМ		0	0	0	0	0	0	8	0	21	4	52	7			0	0	2	120	20	2
%		0,00%		0,00%		0,00%		6,67%		17,50%		43,33%		0,00%					100,00%		
УКУПНО ДВОЈЕЗИЧНО (румунски и други језик)		0	0	0	0	0	0	2	0	4	0	29	2	51	2	0	0	1	86	4	1
%		0,00%		0,00%		0,00%		2,33%		4,65%		33,72%		59,30%					100,00%		
УКУПНО		0	0	0	0	0	0	10	0	25	4	81	9	90	11	0	0	3	206	24	3
%		0,00%		0,00%		0,00%		4,85%		12,14%		39,32%		43,69%					100,00%		

1.7.1. Припремни предшколски програм на румунском језику

Припремни предшколски програм за децу у години пред полазак у основну школу на **румунском** језику реализује се у **седам локалних самоуправа** (Алибунар, Бела Црква, Вршац, Житиште, Зрењанин, Панчево и Пландиште) у оквиру укупно десет установа, **за 72 или 0,42% деце у оквиру 12 васпитних група и то:**

- у четири локалне самоуправе у четири предшколске установе (у Алибунару, Белој Цркви, Житишту и Пландишту), за 44 или 61,11% деце у шест васпитних група;
- у три локалне самоуправе у шест основних школа (у Вршцу, Уљи, Куштиљу и Гудурици), за 28 или 38,89% деце у шест васпитних група.

Припремни предшколски програм реализује се и **двојезички – на српском и румунском** језику у **три локалне самоуправе** (Алибунар, Вршац, Ковачица), у оквиру четири установе, **за укупно 86 или 0,51% деце, распоређене у пет васпитних група.**

Васпитно-образовни рад на **српском и румунском** језику реализује се у:

- три локалне самоуправе у три предшколске установе (у Алибунару, Вршцу и Ковачици), за 78 или 90,70% деце у четири васпитне групе;
- једној локалној самоуправи, у једној основној школи, за осморо или 9,30% деце у једној васпитној групи.

Табела бр. 11: Број деце према години рођења и врсти установе, на румунском језику и двојезично										
Врста установе	Језик васпитно-образовног рада/двојезично	Број деце према години рођења и врсти установе, на румунском језику и двојезично								Припремни предшколски програм
		2013. г (6 година)	2014. г (5 година)	2015. г (4 године)	2016. г. (3 године)	2017. г. (2 године)	2018. г. (1 година)	2019. г. (млађи од године)	УКУПНО	
ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ	румунски	33	33	9	7	0	0	0	82	44
	румунски и српски	60	14	3	1	0	0	0	78	78
	УКУПНО	93	47	12	8	0	0	0	160	122
	%	58,13%	29,38%	7,50%	5,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	76,25%
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ	румунски	26	8	4	0	0	0	0	38	28
	румунски и српски	8	0	0	0	0	0	0	8	8
	УКУПНО	34	8	4	0	0	0	0	46	36
	%	73,91%	17,39%	8,70%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	78,26%
УКУПНО НА РУМУНСКОМ		59	41	13	7	0	0	0	120	72
%		49,17%	34,17%	10,83%	5,83%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	60,00%
УКУПНО ДВОЈЕЗИЧНО (румунски и други језик)		68	14	3	1	0	0	0	86	86
%		79,07%	16,28%	3,49%	1,16%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	100,00%
УКУПНО		127	55	16	8	0	0	0	206	158
%		61,65%	26,70%	7,77%	3,88%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	76,70%

1.8. Васпитно-образовни рад на русинском језику

Васпитно-образовни рад на русинском језику, за децу узраста од шест месеци до поласка у основну школу, реализује се у **три локалне самоуправе** (Врбас, Жабалъ и Кула), за укупно **193 или 0,31% деце**, распоређене у **осам васпитних група** (седам група истог узраста и једна мешовита група).

Васпитно-образовни рад на **русинском** језику реализује се у:

- три предшколске установе, за 193 или 100% деце у осам васпитних група (седам група истог узраста и једна мешовита група).

Према узрастним групама васпитно-образовни рад је организован на **русинском** језику за укупно **193 или 0,31% деце** и то у **предшколским** установама за:

- 51 или 26,42% деце узраста од 6 м. до 3 г. (јасленог узраста);
- 69 или 35,75% деце узраста од 3 г. до 5,5 година;
- 73 или 37,82% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

Табела бр. 12: Број деце према васпитним групама и врсти установе, на русинском језику и двојезично

Врста установе	Језик васпитно-образовни	Број деце по васпитним групама														Мешовите васпитне групе			Укупно		
		6m - 1г		1г - 2г		2г - 3г		3г - 4г		4г - 5,5г		5,5г - ош		6,5г - ош		1г - 3г	2г - ош	3г - ош	Деце	Група	Меш. група
		деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр						
ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ	русински	0	0	24	1	27	1	37	1	32	1	21	2	52	1	0	0	1	193	7	1
УКУПНО НА РУСИНСКОМ		0	0	24	1	27	1	37	1	32	1	21	2	52	1	0	0	1	193	7	1
%		0,00%		12,44%		13,99%		19,17%		16,58%		10,88%		26,94%					100,00%		

1.8.1. Припремни предшколски програм на русинском језику

Припремни предшколски програм за децу у години пред полазак у основну школу на русинском језику реализује се у три локалне самоуправе у оквиру три предшколске установе (у Врбасу, Жабљу и Кули), за 53 или 0,31% деце у оквиру четири васпитне групе.

Ове године, није се реализовао двојезички припремни предшколски програм.

Табела бр. 13: Број деце према години рођења и врсти установе на русинском језику										
Врста установе	Језик васпитно-образовног рада/двојезично	Број деце према години рођења и врсти установе, на русинском језику								Припремни предшколски програм
		2013. г (6 година)	2014. г (5 година)	2015. г (4 године)	2016. г. (3 године)	2017. г. (2 године)	2018. г. (1 година)	2019. г. (млађи од године)	УКУПНО	
ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ	русински	42	39	30	38	28	15	1	193	53
	УКУПНО	42	39	30	38	28	15	1	193	53
	%	21,76%	20,21%	15,54%	19,69%	14,51%	7,77%	0,52%	100,00%	27,46%
УКУПНО НА РУСИНСКОМ		42	39	30	38	28	15	1	193	53
%		21,76%	20,21%	15,54%	19,69%	14,51%	7,77%	0,52%	100,00%	27,46%

1.9. Васпитно-образовни рад на хрватском језику

Васпитно-образовни рад на хрватском језику, за децу узраста од шест месеци до поласка у основну школу, реализује се у једној локалној самоуправи (Суботица), за укупно 93 или 0,15% деце, распоређене у пет васпитних група (две групе истог узраста и три мешовите групе).

- Васпитно-образовни рад на хрватском језику реализује се у предшколској установи у Суботици, за 93 или 100% деце у пет васпитних група (две групе истог узраста и три мешовите групе).

Васпитно-образовни рад на хрватском језику реализује се и двојезички – на српском и хрватском језику у једној локалној самоуправи (Суботица), за укупно 38 или 0,06% деце, распоређене у две васпитне групе (једна група истог узраста и једна мешовита група) у основној школи у Ђурђину.

Према узрасним групама васпитно-образовни рад је организован на **хрватском** језику за **укупно 93 или 0,15% деце** и то у **предшколским установама** за:

- 18 или 19,35% деце узраста од 3 г. до 5,5 година;
- 75 или 80,65% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

*Као и **двојезички** на **српском и хрватском** језику за **38 или 0,06% деце** и то у **основној школи**:

- 23 или 60,53% деце узраста од 3 г. до 5,5 година;
- 15 или 39,47% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

Табела бр. 14: Број деце према васпитним групама и врсти установе, на хрватском језику и двојезично

Врста установе	Језик васпитно-	Број деце по васпитним групама														Укупно					
		6т - 1г		1г - 2г		2г - 3г		3г - 4г		4г - 5,5г		5,5г - ош		6,5г - ош		1г - 3г	2г - ош	3г - ош	Деце	Група	Меш. група
		деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр	деца	гр						
ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ	хрватски	0	0	0	0	0	0	0	0	18	1	75	1	0	0	0	0	3	93	2	3
	УКУПНО	0	0	0	0	0	0	0	0	18	1	75	1	0	0	0	0	3	93	2	3
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ	хрватски и српски	0	0	0	0	0	0	5	0	18	0	15	1	0	0	0	0	1	38	1	1
	УКУПНО	0	0	0	0	0	0	5	0	18	0	15	1	0	0	0	0	1	38	1	1
УКУПНО НА ХРВАТСКОМ		0	0	0	0	0	0	0	0	18	1	75	1	0	0	0	0	3	93	2	3
%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%		19,35%		80,65%		0,00%					100,00%		
УКУПНО ДВОЈЕЗИЧНО (хрватски и други језик)		0	0	0	0	0	0	5	0	18	0	15	1	0	0	0	0	1	38	1	1
%		0,00%		0,00%		0,00%		13,16%		47,37%		39,47%		0,00%					100,00%		
УКУПНО		0	0	0	0	0	0	5	0	36	1	90	2	0	0	0	0	4	131	3	4
%		0,00%		0,00%		0,00%		3,82%		27,48%		68,70%		0,00%					100,00%		

1.9.1. Припремни предшколски програм на хрватском језику

Припремни предшколски програм за децу у години пред полазак у основну школу на **хрватском** језику реализује се у **једној локалној самоуправи** (у Суботици) у оквиру једне предшколске установе, за **33 или 0,19% деце у оквиру три васпитне групе**.

Васпитно-образовни рад на хрватском језику реализује се и **двојезички** – на српском и хрватском језику у **једној локалној самоуправи**, у једној основној школи (у Ђурђину), за укупно **15 или 0,09% деце у једној васпитној групи**.

Табела бр. 15: Број деце према години рођења и врсти установе, на хрватском језику и двојезично										
Врста установе	Језик васпитно-образовног рада/двојезично	Број деце према години рођења и врсти установе, на хрватском језику и двојезично								Припремни предшколски програм
		2013. г (6 година)	2014. г (5 година)	2015. г (4 године)	2016. г. (3 године)	2017. г. (2 године)	2018. г. (1 година)	2019. г. (млађи од године)	УКУПНО	
ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ	хрватски	29	28	18	14	4	0	0	93	33
	УКУПНО	29	28	18	14	4	0	0	93	33
	%	31,18%	30,11%	19,35%	15,05%	4,30%	0,00%	0,00%	100,00%	35,48%
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ	хрватски и српски	14	15	4	5	0	0	0	38	15
	УКУПНО	14	15	4	5	0	0	0	38	15
	%	36,84%	39,47%	10,53%	13,16%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	39,47%
УКУПНО НА ХРВАТСКОМ		29	28	18	14	4	0	0	93	33
%		31,18%	30,11%	19,35%	15,05%	4,30%	0,00%	0,00%	100,00%	35,48%
УКУПНО ДВОЈЕЗИЧНО (хрватски и други језик)		14	15	4	5	0	0	0	38	15
%		36,84%	39,47%	10,53%	13,16%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	39,47%
УКУПНО		43	43	22	19	4	0	0	131	48
%		32,82%	32,82%	16,79%	14,50%	3,05%	0,00%	0,00%	100,00%	36,64%

1.10. Васпитно-образовни рад на матерњем и страном језику

Васпитно-образовни рад реализује се **двојезички** – на матерњем и страном језику, за децу узраста од шест месеци до поласка у основну школу, у **три локалне самоуправе** (Панчево, Сомбор и Суботица), за укупно **318 или 0,51% деце** (од укупног броја деце), **распоређене у 13 васпитних група** – три групе истог узраста и десет мешовитих група (Табела бр. 3).

1. Васпитно-образовни рад на **српском и енглеском** језику реализује се у **три локалне самоуправе** (у Новом Саду, Панчеву и Суботици), за укупно **237 или 0,38% деце** у **девет васпитних група** (две групе истог узраста и седам мешовитих група) и то у:

- две предшколске установе (у Панчеву и Суботици), за 95 деце у четири васпитне групе (две групе истог узраста и две мешовите групе);
- једној приватној предшколској установи (у Н. Саду), за 142 деце у пет мешовитих васпитних група.

Према узрастним групама, васпитно-образовни рад је организован на **српском и енглеском** језику за **237 деце** и то у:

- **предшколским установама** за 95 или 40,08% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.
- **приватним предшколским установама** за 142 или 59,92% деце:
 - двоје или 1,40% деце узраста од 6 м. до 3 г. (јасленог узраста);
 - 65 или 45,77% деце узраста од 3 г. до 5,5 година;
 - 75 или 52,82% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

2. Васпитно-образовни рад на **српском и немачком** језику реализује се у **две локалне самоуправе** (у Сомбору и Суботици) у **две предшколске установе**, за укупно **61 или 0,10% деце** у **три васпитне групе** (једна група истог узраста и две мешовите групе), а према узрастима за:

- 32 или 52,46% деце узраста од 3 г. до 5,5 година;
- 29 или 47,54% деце узраста од 5,5 г. до основне школе.

3. Васпитно-образовни рад на **мађарском и немачком** језику реализује се у **једној локалној самоуправи** у **једној предшколској установи** у Суботици, за укупно **20 или 0,03% деце** у једној мешовитој васпитној групи, узраста од 5,5 г. до основне школе.

Од укупног броја деце за коју се васпитно-образовни рад организује на матерњем и страном језику (318), највећи је број деце на српском и енглеском језику (237 или 74,53%), затим на српском и немачком језику (61 или 19,18%) и на мађарском и немачком језику (20 или 6,29% деце).

Деца похађају програм на матерњем и страном језику већ од своје друге године (српски и енглески), као и од четврте (српски и немачки) и он се организује у континуитету до похађања припремног предшколског програма (када се опредељују за похађање на матерњем језику).

Васпитно-образовни програм на српском и енглеском језику има континуитет од друге године до поласка у основну школу само у једној приватној предшколској установи у Новом Саду.

1.11. Припремни предшколски програм на матерњем и страном језику

Припремни предшколски програм реализује се **двојезички – на матерњем и страном језику у четири локалне самоуправе** (Панчево, Сомбор, Суботица и Нови Сад), за укупно **122 или 0,72% деце** (од укупног броја деце у припремном предшколском програму), **распоређене у осам васпитних група** (Табела бр. 4).

Васпитно-образовни рад на **српском и енглеском језику** реализује се у **три локалне самоуправе**, у три предшколске установе (у Панчеву, Суботици и Новом Саду), за укупно **102 или 0,60% деце у пет васпитних група** и то у:

- две предшколске установе, за 66 или 64,71% деце у четири васпитне групе;
- једној приватној предшколској установи (у Новом Саду), за 36 или 35,29% деце у једној васпитној групи.

Васпитно-образовни рад на **српском и немачком језику** реализује се у **две локалне самоуправе** у две предшколске установе (у Сомбору и Суботици), за укупно **14 или 0,08% деце у две васпитне групе**.

Васпитно-образовни рад на **мађарском и немачком језику** реализује се у **једној локалној самоуправи** у предшколској установи у Суботици, за укупно **6 или 0,04% деце у једној васпитној групи**.

1.12. Деца са сметњама у развоју и инвалидитетом

Предшколско васпитање и образовање за децу узраста од шест месеци до поласка у основну школу реализује се у **43 локалне самоуправе**, за укупно **1194** или **1,92% деце са сметњама у развоју и инвалидитетом** и то:

- у **43 локалне самоуправе**, у **42 предшколске установе**, за **1082** или **90,62% деце**;
- у **шест локалних самоуправа**, у **18 основних школа**, за **97** или **8,12% деце**;
- у **три локалне самоуправе**, у **13 приватних предшколских установа**, за **15** или **1,26% деце**.

Највећи је број деце с **говорно-језичким сметњама** и то **394** или **33%**, затим следе деца са **успореним психомоторним развојем – 285** или **23,87%**, а након тога деца са **вишеструким сметњама – 164** или **13,73%**.

Затим следи број деце са **аутизмом и первазивним развојним поремећајем** и то **95** или **7,96%**, као и број деце која имају проблеме у **понашању и емоционалном развоју 70** или **5,86%**.

Деца са **интелектуалним сметњама** је **58** или **4,86%**, док је приближан и број деце која потичу из **нестимулативне средине – 52** или **4,35%**.

Деца са **телесним ометеностима** (покретна, полупокретна и непокретна деца) знатно је мање и то **28** или **2,35%**, док **глуве и наглуве** деце има укупно **22** или **1,84%**.

Десе с **моторичким** сметњама у развоју има **13 или 1,09%**, а **слепе и слабовиде** укупно **осам или 0,67%**. Деце са **цистичном фиброзом** има укупно **пет или 0,42%**.

* У две предшколске установе (у Новом Кнежевцу и Пландишту) нема података о деци са сметњама у развоју иако се у спроведеној анкети види да у тим установама постоји неспремност родитеља да прихвате да деца имају потешкоће у развоју, што је могући разлог за неуношење података.

Деца са сметњама у развоју и инвалидитетом на српском језику

Предшколско васпитање и образовање за децу узраста од шест месеци до поласка у основну школу реализује се на **српском језику 43 локалне самоуправе** за укупно **1022 или 85,60% деце са сметњама у развоју и инвалидитетом**, и то:

- у **42 локалне самоуправе**, у **41 предшколској установи**, за **921 или 90,12% деце** узраста од годину дана до поласка у основну школу (250 деце је у припремном предшколском програму);
- у **пет локалних самоуправа**, у **15 основних школа**, за **86 или 8,41% деце** узраста од четири године па до поласка у основну школу;
- у **три локалне самоуправе**, у **девет приватних предшколских установа**, за **15 или 1,47% деце** узраста од три године до поласка у основну школу – шесторо је деце најстаријег узраста.

Највећи је број деце са **говорно-језичким** сметњама и то 339 или 33,17%, а затим су деца са **успореним психомоторним развојем** 259 или 25,34%. Након тога следи број деце с **вишеструким** сметњама 142 или 13,89%, па деца са **аутизмом и первазивним развојним поремећајем** 85 или 8,32%. Знатно је мањи број деце која имају проблеме у **понашању и емоционалном развоју** – 51 или 4,99%, а приближан је број деце која потичу из **нестимулативне средине** – 38 или 3,72%, као и број деце са **интелектуалним** сметњама – 36 или 3,52%.

Деце с **телесним** ометеностима (покретна, полупокретна и непокретна деца) знатно је мање и то 26 или 2,54%, и приближан је број **глуве и наглуве** деце, укупно 22 или 2,15%. Деце с **моторичким** сметњама у развоју има 11 или 1,08%, а **слепе и слабовиде** укупно 8 или 0,78%. Деце са **цистичном фиброзом** укупно је пет или 0,49%.

Деца са сметњама у развоју и инвалидитетом на мађарском језику

Предшколско васпитање и образовање за децу узраста од 6 месеци до поласка у основну школу реализује се на **мађарском језику у 17 локалних самоуправа**, за укупно **142 или 11,89% деце са сметњама у развоју и инвалидитетом**, и то:

- у **16 локалних самоуправа**, у **16 предшколских установа**, за **141 или 99,30% деце** узраста од три године до предшколског узраста;
- у **једној локалној самоуправи**, у **једној основној школи** (у Чантавиру), за **једно дете** предшколског узраста.

Највећи је број деце с **говорно-језичким** сметњама и то 43 или 30,28%, а затим са **интелектуалним** сметњама 22 или 15,49%.

Исти је број деце с **вишеструким** сметњама и деце с проблемима у **понашању и емоционалном развоју** – 18 или 12,68%, док деце са **успореним психомоторним развојем** има 20 или 14,08%.

Број деце са **аутизмом и первазивним развојним поремећајем** и број деце из **нестимулативне средине** такође је исти – девет или 6,34%. Деце са **телесним** ометеностима (покретна, полупокретна и непокретна деца) има двоје или 1,41%, а с **моторичким** сметњама једно дете или 0,70%.

Деца са сметњама у развоју на српском и мађарском језику

Предшколско васпитање и образовање за децу узраста од шест месеци до поласка у основну школу реализује се на **српском и мађарском језику** у **пет локалних самоуправа**, за укупно **13 или 1,09% деце са сметњама у развоју** и то:

- у четири локалне самоуправе, у четири предшколске установе, за 11 или 84,62% деце узраста од једне године до предшколског узраста;
- у једној локалној самоуправи, у једној основној школи (у Зрењанину) за двоје или 15,38% деце предшколског узраста.

Највећи је број деце која имају **успорен психомоторни развој** – шесторо или 46,15%, а затим **говорно-језичке** сметње – троје или 23,08%. Из **нестимулативне средине** је двоје или 15,38% деце, а исти је број деце са **аутизмом и первазивним развојним поремећајем** и проблемима у **понашању и емоционалном развоју** – једно дете или 7,69%.

Деца са сметњама у развоју на словачком језику

Предшколско васпитање и образовање за децу узраста од шест месеци до поласка у основну школу реализује се на **словачком језику** у **шест локалних самоуправа**, за укупно **деветоро или 0,75% деце са сметњама у развоју и инвалидитетом**, и то:

- у пет локалних самоуправа, у пет предшколских установа, за осморо или 88,89% деце предшколског узраста;
- у једној локалној самоуправи, у једној основној школи (у Пивницама) за једно дете или 11,11% деце предшколског узраста.

Највише има деце која имају **говорно-језичке** и **вишеструке сметње** и то исти број – троје или 33,33%. Затим број деце која потичу из **нестимулативне средине** – двоје или 22,22% и једно дете с **моторичким** сметњама.

Деца са сметњама у развоју на румунском језику

Предшколско васпитање и образовање за децу узраста од шест месеци до поласка у основну школу реализује се на **румунском језику** у **једној локалној самоуправи**, за укупно **двоје или 0,17% деце са сметњама у развоју**:

- у једној локалној самоуправи, у две основне школе (у Куштиљу и Гудурици) за два детета предшколског узраста (једно дете с вишеструким сметњама и једно дете из нестимулативне средине).

Деца са сметњама у развоју на српском и румунском језику

Предшколско васпитање и образовање за децу узраста од шест месеци до поласка у основну школу реализује се на српском и румунском језику у једној локалној самоуправи, за једно дете или 0,08% деце са сметњама у развоју и то у једној локалној самоуправи у једној предшколској установи (у Вршцу) за једно дете предшколског узраста које има говорно-језичке сметње.

Деца са сметњама у развоју на српском и хрватском језику

Предшколско васпитање и образовање за децу узраста од шест месеци до поласка у основну школу реализује се на српском и хрватском језику у једној локалној самоуправи, у једној основној школи (у Ђурђину) за петоро или 0,42% деце узраста од четири до шест и по година, а која имају говорно-језичке сметње.

Табела бр. 16: Деца са сметњама у развоју према језицима

Језици	ДЕЦА СА СМЕТЊАМА И ИНВАЛИДИТЕТОМ							
	6m - 1г	1г - 2г	2г - 3г	3г - 4г	4г - 5,5г	5,5г - ош	6,5г - ош	УКУПНО
српски	0	3	20	127	341	262	269	1022
%								85,59
мађарски	0	0	0	29	35	55	23	142
%								11,89
словачки	0	0	0	0	0	2	7	9
%								0,75
румунски	0	0	0	0	0	0	2	2
%								0,17
српски и мађарски	1	1	1	0	4	3	3	13
%								1,09
српски и румунски	0	0	0	0	0	0	1	1
%								0,08
српски и хрватски	0	0	0	0	3	2	0	5
%								0,42
УКУПНО	1	4	21	156	383	324	305	1194
%	0,08	0,34	1,76	13,07	32,08	27,13	25,54	100%

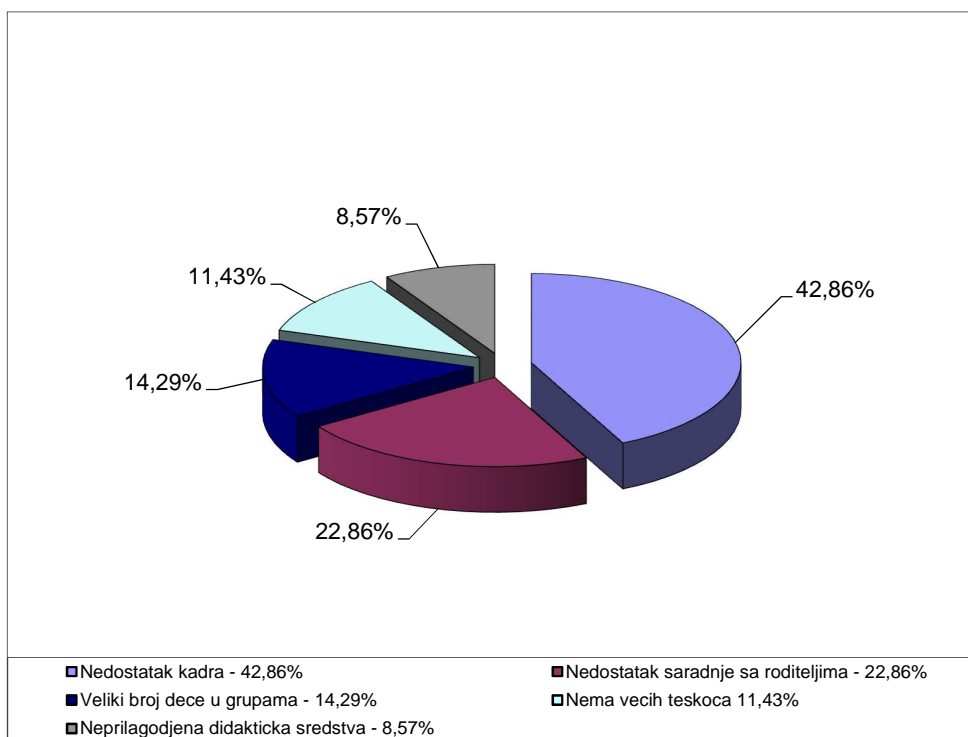
1.12. АНКЕТА

о инклузивном васпитању и образовању у предшколским установама

Анкету је попунило укупно 38 предшколских установа и све установе имају формиран Тим за инклузивно васпитање и образовање. ИОП израђује Тим на који писмену сагласност даје родитељ. О изазовима на које установе наилазе у процесу реализације инклузивног васпитања и образовања одговоре је дало 30 установа и као најчешће установе су издвојиле следеће:

1. **Недостатак кадра** (дефектолога, логопеда, психолога и личних пратилаца) – 42,86%.
2. **Недостатак сарадње и саветодавног рада с родитељима** – 22,86%.
3. **Велики број деце у васпитним групама** – 14,29%.
4. **Нема већих тешкоћа** – 11,43%.
5. **Недостатак дидактичких средстава и физичко-просторних услова** – 8,57%
(неприлагођена дидактичка средства, неприпремљеност простора и опреме).

Графикон бр. 1: Инклузивно васпитање и образовање у предшколским установама

Највећи број предшколских установа (15) изразио је потребу за неопходним стручним кадром у раду са децом са сметњама и инвалидитетом и то дефектолозима, логопедима и психолозима, као и личним пратиоцима, уз напомену да када услед недостатка кадра, с децом настављају да раде васпитачи, деца остају ускраћена за своје право на адекватну стручну помоћ. То је нарочито важно код деце с вишеструким сметњама, где је потребно познавати и третирати доминантну сметњу у развоју, будући да су сметње често удружене.

Недостатак сарадње и саветодавног рада с родитељима огледа се у чињеници да неки родитељи тешко прихватају да дете има тешкоће у развоју, због чега изостају и сагласности родитеља за доношење ИОП-а, а деца у таквој ситуацији остају ускраћена за своје право на индивидуални план подршке у васпитању и образовању.

Резултати анкете су показали да се у пракси у неким случајевима (пет установа које су се изјасниле) тешко остварује законска одредба која се тиче броја деце у васпитним групама. Законом је одређено да у групи може бити највише двоје деце са сметњама и инвалидитетом, али се дешава да број деце у групи не може да се смањи у складу са законом – до троје деце по детету са сметњама због недостатка васпитача.

Неприлагођена дидактичка средства у васпитно-образовном раду, као и неприпремљеност простора и опреме (три установе) наводе се као разлози који не доприносе потребној осетљивости за потребе деце са сметњама и инвалидитетом.

2. ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ

2.1. Законске основе

У складу с чланом 89. став 1. тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/2017 и 27/2018), као и с чланом 3. Закона о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/13, 101/2017 и 27/2018), **делатност образовања и васпитања у основном образовању и васпитању** обављају:

- основна школа;
- основна школа за образовање одраслих;
- основна музичка школа;
- основна балетска школа;
- основна школа за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом.

Школа обавља делатност основног образовања и васпитања остваривањем школског програма, у школском и другом простору, организовањем издвојеног одељења школе.

На основу члана 23. Закона о основном образовању и васпитању, поред школског програма, основна школа може да остварује и следеће програме:

- школски програм за образовање одраслих;
- школски програм за музичко образовање;
- школски програм за балетско образовање;
- индивидуални програм српског језика, односно језика националне мањине за ученике који не познају језик на којем се изводи настава;
- предшколски програм, односно припремни предшколски програм;
- други програми усмерени на унапређивање и повећање квалитета образовно-васпитног рада.

Основно образовање и васпитање траје осам година и остварује се у два образовна циклуса. Први циклус обухвата први, други, трећи и четврти разред, за које се организује разредна настава. Изузетно, настава страног језика и изборних програма може да се организује и као предметна настава. Други циклус обухвата пети, шести, седми и осми разред, за које се организује предметна настава.

Основно музичко образовање и васпитање траје од две године до шест година, док балетско образовање и васпитање траје четири године, а остварују се у два образовна циклуса.

Основно образовање одраслих организује се по разредима – од првог до осмог разреда и траје од три до пет година.

Ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом (дете са интелектуалним, чулним и моторичким сметњама у развоју) стиче основно образовање и васпитање по правилу у школи, заједно са осталим ученицима, а када је то у најбољем интересу ученика – у школи за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом. Ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом има право на индивидуални образовни план.

Ради унапређивања инклузивног образовања и васпитања, школа за образовање ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом, као и школа која има одељење за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом пружа подршку школи у систему редовног образовања и васпитања. Школа у систему редовног образовања и васпитања, у којој стичу образовање и

ученици са сметњама у развоју и инвалидитетом, може да ангажује васпитача, наставника или стручног сарадника, који је запослен у школи за образовање ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом.

Према одредби члана 12. Закона о основном образовању и васпитању и члана 5. Закона о основама система образовања и васпитања, образовно-васпитни рад остварује се на **српском језику и ћириличком писму**. За **припаднике националних мањина – националних заједница** образовно-васпитни рад остварује се на **језику, односно говору и писму националне мањине – националне заједнице**. Изузетно, може да се остварује и двојезички: на језику и писму националне мањине – националне заједнице и на српском језику.

У основним школама са седиштем на територији Аутономне покрајине Војводине (у даљем тексту: АП Војводина), образовно-васпитни рад остварује се на **шест наставних језика: српском, мађарском, словачком, румунском, русинском и хрватском језику**.

За ученике припаднике националних мањина – националних заједница, који наставу похађају на српском наставном језику, организује се настава језика националне мањине са елементима националне културе – као изборни програм.

2.2. Делатност основног образовања и васпитања у АП Војводини

Делатност основног образовања и васпитања у АП Војводини у школској 2019/2020. години остварује се укупно у **385** јавних основних школа, што је у поређењу с претходном школском годином **више за три (3)** редовне обавезне основне школе (Одлуком о мрежи јавних основних школа на територији општине Сента предвиђено је да делатност обавезног основног образовања обављају четири (4) уместо дасадашње једне (1) школе), и то:

- за укупно **137.424 ученика**, у оквиру **347 редовне обавезне основне школе**, распоређене на територији свих **45** локалних самоуправа; у матичним школама наставу похађа **127.636** ученика (**92.88%**), а **9.788** ученика (**7.12%**) похађа наставу у оквиру **189** издвојена, подручна одељења, распоређена на територији **33** локалне самоуправе; настава се остварује у **6.964** некомбинована одељења (**95.79%**) и **306** комбинованих одељења (**4.21%**), укупно **7.270** одељења (**100%**); просечан број ученика у одељењу јесте **19** – исто као и прошле школске године;
 - У поређењу с прошлом школском годином, број ученика у редовним/обавезним основним школама **смањен** је за **3.154**, то јест за **2.24%**.
- за укупно **1.610 ученика** са сметњама у развоју и инвалидитетом, у оквиру **13** посебних основних школа за образовање ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом, са седиштем у **13** локалних самоуправа, које похађа **1.160 (72.05%) ученика** и у посебним одељењима при **30** редовних обавезних **основних школа**, распоређених на територији **19** локалних самоуправа, које похађа **450 (27.95%) ученика** са сметњама у развоју и инвалидитетом;
 - У поређењу с претходном школском годином, број ученика у основним школама за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом **смањен** је за **60**, то јест за **3.59%**.

- за **6.785 ученика** који похађају основно музичко образовање и васпитање, при **21 основној музичкој школи**, са седиштем у **20 локалних самоуправа**; поређењем броја ученика, може се закључити да је **4.94%** ученика редовних обавезних основних школа такође обухваћено и основним музичким образовањем и васпитањем;
 - Број ученика у основним музичким школама **повећан** је за **41** или за **0.61%** него прошле школске године.

- за **343 ученика** који похађају једну од **две (2) основне балетске школе**, са седиштем у Граду Новом Саду и Панчеву, које имају и **три (3)** издвојена одељења у **три (3)** локалне самоуправе (Кикинди, Зрењанину и Алибунару); поређење броја ученика указује на то да је свега **0.25%** ученика редовних обавезних основних школа истовремено обухваћено и наставом у основним балетским школама;
 - Број ученика у основним балетским школама **смањен** је за **24** то јест за **6.54%**, него прошле школске године.

- за укупно **1.928 одрасла полазника**, у оквиру **две (2)** посебне школе за **основно образовање и васпитање одраслих**, са седиштем у **две (2)** локалне самоуправе, које похађа **918 (47.61%)** одраслих полазника, као и при **18** редовних обавезних основних школа у **15** локалних самоуправа, које похађа **1.010** или **52.39%** одраслих полазника;
 - Број полазника у основним школама за образовање и васпитање одраслих **повећан** је за **154** или **8.68%**, у поређењу с претходном школском годином.

Настава за ученике основних школа организује се и у **четири (4) приватне основне школе** за укупно **278 ученика**. То су: Основна школа „Свети Кирило и Методије”, Нови Сад (**105** ученика), Основна школа „Тврђава”, Петроварадин (**87** ученика), Основна школа „Мирослав Мика Антић”, Нови Сад (**66** ученика), Основна школа „Јуниор”, Нови Сад (**20** ученика) док Основна школа и предшколска установа „Свитац”, Сремска Каменица ове године нема уписаних ученика.

- У поређењу с претходном школском годином, број ученика у приватним редовним/обавезним основним школама **повећан** је за **24** или **9.45%**.

Приватну Основну балетску школу „Раичевић” у Суботици похађа укупно **30** ученика, **исто** као и прошле школске године.

Табела бр. 17: Заступљеност наставних језика према броју ученика и броју одељења у школској 2019/20. години

Наставни језик	Број ученика		Број одељења	
	Σ	%	Некомбинованих	Комбинованих
српски	122.784	89,35	5.924	213
мађарски	11.052	8,04	794	56
словачки	2.255	1,64	125	13
румунски	782	0,57	73	19
русински	326	0,24	26	0
хрватски	225	0,16	22	5
укупно	137.424	100	6.964	306

Табела бр. 18: Број ученика у редовним основним школама по разредима и наставним језицима у школској 2019/20. години

Наставни језик	БРОЈ УЧЕНИКА ПО РАЗРЕДИМА								Укупно
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
српски	15.124	14.998	15.360	15.703	15.595	15.184	15.415	15.405	122.784
мађарски	1.316	1.271	1.353	1.350	1.413	1.369	1.529	1.451	11.052
словачки	225	304	286	267	281	286	279	297	2.255
румунски	101	79	109	115	103	87	93	95	782
русински	49	28	31	54	46	30	48	40	326
хрватски	31	19	35	25	30	21	32	32	225
укупно	16.876	16.699	17.174	17.514	17.468	16.977	17.396	17.320	137.424
	12,28%	12,15%	12,50%	12,74%	12,71%	12,35%	12,66%	12,60%	100,00%

Табела бр. 19: Делатност основног образовања и васпитања према наставним језицима и броју ученика/полазника у школској 2019/20. години

Наставни језик	ДЕЛАТНОСТ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА							
	Образовање ученика са сметњама у развоју		Основно музичко образовање		Основно балетско образовање		Школе за основно образовање одраслих	
	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%
српски	1.279	79,44	5.825	85,85	343	100	1.805	93,62
мађарски	306	19,01	945	13,93			123	6,38
словачки	22	1,37						
румунски								
русински	3	0,19						
хрватски			15	0,22				
укупно	1.610	100,00	6.785	100	343	100	1.928	100

2.3. Настава на српском језику

Редовне обавезне основне школе на српском језику похађа укупно **122.784** ученика, у оквиру **328** школа, распоређених на територији свих **45** локалних самоуправа. У матичним

школама, наставу похађа **114.700** или **93.42%** ученика, а **8.084** или **6.58%**, ученика наставу похађа у оквиру **160** издвојених одељења.

Настава се остварује у оквиру **5.924** некомбинованих одељења и **213** комбинованих одељења, укупно **6.137** одељења, што је у односу на прошлу школску годину **мање** за укупно **118** одељења или **1.89%**. Просечан број ученика у одељењу јесте **20**, **исто** као и прошле школске године.

Наставом на српском језику обухваћено је **89.35%** или **122.784** ученика редовних обавезних основних школа (табела бр. 17 и бр. 18). У поређењу с прошлом школском годином, број ученика који похађају наставу на српском наставном језику **смањен** је за **2.345** ученика или за **1.87%**.

Основне школе за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом на српском језику похађа укупно **1.279** ученика, што је **79.44%** популације ученика у школама за ученике са сметњама у развоју (табела 19). У поређењу с прошлом школском годином, број ученика на српском наставном језику **смањен** је за **56** ученика или за **4.19%**.

Настава на српском језику остварује се у седишту **13** посебних основних школа за ученике са сметњама у развоју и у оквиру **16** издвојених одељења, које похађа **1.074** или **83.97%** ученика са сметњама у развоју. Такође, овај вид наставе остварује се и у посебним одељењима при **20** редовних обавезних основних школа, које похађа **205** или **16.03%** ученика са сметњама у развоју.

Основне музичке школе на српском језику похађа укупно **5.825** ученика, у **21** музичкој школи, са седиштем у **20** локалних самоуправа.

Наставом на српском језику обухваћено је **85.85%** ученика у основним музичким школама (табела бр. 19). У поређењу с претходном школском годином, број ученика на српском језику **повећан** је за **10** то јест за **0.17%**.

Основне балетске школе похађа укупно **343** ученика. У поређењу с прошлом школском годином, број ученика **смањен** је за **24** то јест за **6.54%**.

Основно балетско образовање остварује се само на српском језику, у **две (2)** основне балетске школе са седиштем у **две (2)** локалне самоуправе (Нови Сад и Панчево), које имају **четири (4)** издвојена одељења, у **три (3)** локалне самоуправе (Кикинда, Зрењанин, Алибунар). Наставу у седишту школе похађа **217** ученика (**63.27%**), а у издвојеним одељењима **126** ученика (**36.73%**).

Школе за основно образовање одраслих похађа на српском језику укупно **1.805** одрасла полазника, што је **93.62%** популације полазника у основним школама за образовање одраслих (табела бр. 19). У поређењу с прошлом школском годином, број одраслих полазника који похађају наставу на српском језику **повећан** је за **126** или **7.50%**.

Основно образовање одраслих на српском језику остварује се у **две (2)** посебне основне школе за образовање одраслих у Новом Саду и Сомбору и при **16** редовних обавезних основних школа у **14** локалних самоуправа.

2.4. Настава на мађарском језику

Редовне обавезне основне школе на мађарском језику похађа укупно **11.052** ученика, у оквиру **76** школе, распоређене на територији **28** локалних самоуправа.

У матичним школама наставу похађа **9.480** или **85.78%** ученика, а **1.572** или **14.22%**, ученика похађа наставу у оквиру **32** издвојена одељења.

Настава се остварује у оквиру **794** некомбинованих одељења и **56** комбинованих одељења (укупно **850** одељења), што је за укупно **девет (9)** одељења **мање** него прошле школске године. Просечан број ученика у одељењу јесте **13**, што је за **једног (1)** ученика **мање** него прошле школске године.

Наставом на мађарском језику обухваћено је **11.052** ученика редовних обавезних основних школа то јест **8.04%** (табеле 17 и 18). У поређењу с прошлом школском годином, број локалних самоуправа у којима се организује настава на мађарском језику остао је **исти**, а **повећан** је број школа у којим се остварује настава на мађарском језику – за **три (3)**, док је број ученика **смањен** за **670** или **5.72%**.

Основне школе за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом на мађарском језику похађа укупно **306** ученика, што је **19.01%** од укупног броја ученика у школама за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом (табела бр. 19). У односу на прошлу школску годину, број ученика на мађарском наставном језику **смањен** је за **12** ученика или за **3.77%**.

Настава на мађарском језику остварује се у **шест (6)** посебних основних школа за ученике са сметњама у развоју, које похађа **83** или **27.12%** ученика са сметњама у развоју. Такође, овај вид наставе остварује се и у посебним одељењима при **12** редовних обавезних основних школа, које похађа **223** или **72.88%** ученика са сметњама у развоју.

Основно музичко образовање и васпитање на мађарском језику остварује се у **осам (8)** школа које похађа укупно **945** ученика, што је **13.93%** у односу на читаву популацију ученика у основним музичким школама (табела бр. 19). У поређењу с прошлом школском годином, број ученика на мађарском језику **повећан** је за **32** или **3.50%**.

Школе за основно образовање одраслих похађа на мађарском језику укупно **123** одраслих полазника, што је **6.38%** у односу на читаву популацију полазника у основним школама за образовање одраслих (табела 19). У односу на прошлу школску годину, број одраслих полазника који похађају наставу на мађарском језику **повећан** је за **28** или **29.47%**.

Основно образовање одраслих на мађарском језику остварује се у посебној основној школи за образовање одраслих у Сомбору и при **три (3)** редовне обавезне основне школе у **две (2)** локалне самоуправе (у Сенти и Суботици).

Учење мађарског језика са елементима националне културе

Учење мађарског језика са елементима националне културе организује се у **86** редовних обавезних основних школа, у **29** локалних самоуправа (Ада, Апатин, Бачка Паланка, Бачка Топола, Бечеј, Врбас, Вршац, Житиште, Зрењанин, Инђија, Ириг, Кикинда, Ковачица, Ковин, Кула, Мали Иђош, Нови Бечеј, Нови Кнежевац, Нови Сад, Оџаци, Панчево, Пландиште, Сента, Сечањ, Сомбор, Србобран, Темерин, Тител и Чока) за **3.883** ученика.

У текућој школској години настава Мађарског језика са елементима националне културе организује се у **три (3)** нове локалне самоуправе: Оџаци, Сента и Тител али се овај вид наставе више не организује у општини Бач, у којој био заступљен прошле школске године.

У односу на прошлу школску годину, **повећан** је број локалних самоуправа у којима се изучава Мађарски језик са елементима националне културе за **две (2)**, број школа у којима се изучава Мађарски језик са елементима националне културе **повећан** је за **шест (6)** школа а број ученика за **639 (19.70%)**.

2.5. Настава на словачком језику

Редовне обавезне основне школе на словачком језику похађа укупно **2.255** ученика, у оквиру **17** редовних обавезних основних школа, распоређених на територији **12** локалних самоуправа.

У матичним школама наставу похађа **2.233** ученика (**99.22%**), а **22** ученика (**0.98%**) похађа наставу у оквиру **два (2)** издвојена одељења (Луг и Сланкаменачки Виногради), на територији **две (2)** локалне самоуправе (Беочин и Инђија).

Настава се остварује у оквиру **125** некомбинованих одељења и **13** комбинованих одељења. Укупан број одељења јесте **138**, што је за **12** одељења **мање** него прошле школске године. Просечан број ученика у одељењу јесте **16**, што је **исто** као и прошле школске године.

Наставом на словачком језику обухваћено је **1.64%** или **2.255** ученика редовних обавезних основних школа (табеле бр. 17 и бр. 18). У поређењу с прошлом школском годином, број ученика који похађају наставу на словачком језику **смањен** је за **132** ученика или **5.53%**.

Основне школе за ученике са сметњама у развоју на словачком језику похађа укупно **22** ученика, што је **1.37%** у односу на укупан број ученика у школама за ученике са сметњама у развоју (табела бр. 19). У поређењу с прошлом школском годином, број ученика на словачком наставном језику **повећан** је за **девет (9)** или за **69.23%**.

Настава на словачком језику остварује се у **једној (1)** посебној основној школи за ученике са сметњама у развоју (у Новом Саду – издвојено одељење у Кисачу), коју похађају **три (13.64%)** ученика са сметњама у развоју. Такође, овај вид наставе остварује се и у посебним одељењима при **две (2)** редовне обавезне основне школе, на територији **две (2)** локалне самоуправе (Бач и Бачки Петровац), које похађа **19** ученика (**86.36%**) са сметњама у развоју.

Учење словачког језика са елементима националне културе

Учење словачког језика са елементима националне културе организује се у **35** редовних обавезних основних школа, у **12** локалних самоуправа (Бач, Бачкој Паланци, Бачком Петровцу, Врбасу, Зрењанину, Ковачици, Новом Саду, Оџацима, Панчеву, Пландишту, Старој Пазови и Шиду) за **896** ученика.

У поређењу с прошлом школском годином, **смањен** је број школа за **две (2)**, број локалних самоуправа у којима се организује овај вид наставе, **исти** је као и прошле школске године, док је број ученика **повећан** за **19** или **2.17%**.

2.6. Настава на румунском језику

Редовне обавезне основне школе на румунском језику похађа укупно **782** ученика, у оквиру **16** редовних обавезних основних школа, распоређених на територији **девет (9)** локалних.

У матичним школама, наставу похађа **653 (83.50%)** ученика, а **129 (16.50%)** ученика похађа наставу у оквиру **11** издвојених одељења, распоређених на територији **четири (4)** локалне самоуправе (Вршац, Житиште, Зрењанин, Пландиште).

Настава се остварује у оквиру **73** некомбинована одељења и **19** комбинованих одељења (укупно **92** одељења), што је за укупно **четири (4)** одељења **мање** него прошле школске године. Просечан број ученика у одељењу јесте **девет (9)**, што је за **једног (1)** ученика **више** него прошле школске године.

Наставом на румунском језику обухваћено је **0.57%** то јест **782** ученика редовних обавезних основних школа (табеле бр. 17 и бр. 18). У поређењу с прошлом школском годином, број ученика који похађају наставу на румунском језику **смањен** је за **пет (5)** ученика (**0.64%**).

Учење румунског језика са елементима националне културе

Учење румунског језика са елементима националне културе организује се у **21** основној школи, у **десет** локалних самоуправа (Алибунар, Вршац, Житиште, Зрењанин, Ковачица, Ковин, Нови Сад, Панчево, Пландиште и Сечањ) за **630** ученика.

У односу на прошлу школску годину, **повећан** је број школа за **три (3)** а број ученика за **140 (28.57%)**, док је број локалних самоуправа **исти** као и прошле школске године.

2.7. Настава на русинском језику

Редовне обавезне основне школе на русинском језику похађа укупно **326** ученика, у оквиру **три (3)** редовне обавезне основне школе, распоређене на територији **три (3)** локалне самоуправе (Врбас, Жабалъ и Кула).

Настава на русинском језику остварује се у оквиру **26** некомбинованих одељења, **исто** као и прошле школске године. Просечан број ученика у одељењу јесте **13**, што је **исто** као и прошле школске године.

Наставом на русинском језику обухваћено је **0.24%** или **326** ученика редовних обавезних основних школа (табеле бр. 17 и бр. 18). У односу на прошлу школску годину, број ученика који похађају наставу на русинском језику **смањен** је за **три (3)** тј. **0.91%**.

Основне школе за ученике са сметњама у развоју на русинском језику похађа укупно **три (3)** ученика, у **једном (1)** посебном одељењу при редовној обавезној основној школи у месту Руски Крстур, на територији општине Кула.

У односу на укупан број ученика у школама за ученике са сметњама у развоју, наставом на русинском језику обухваћено је **0.19%** ученика (табела бр. 19). У поређењу с прошлом школском годином, број ученика на русинском наставном језику **смањен** је за **једног (1)**.

Учење русинског језика са елементима националне културе

Учење русинског језика са елементима националне културе организује се у **26** редовних обавезних основних школа, у **седам (7)** локалних самоуправа (Бачка Топола, Врбас, Жабалъ, Кула, Нови Сад, Сремска Митровица и Шид) за **378** ученика.

У поређењу с прошлом школском годином, **повећан** је број школа за **једну (1)**, број локалних самоуправа у којима се организује ова настава остао је **исти**, док је број ученика који похађају овај вид наставе **смањен** за **27** или **6.67%**.

2.8. Настава на хрватском језику

Редовне обавезне основне школе на хрватском језику похађа укупно **225** ученика, у оквиру **пет (5)** редовних обавезних основних школа, на територији Града Суботице и Града Сомбора.

У матичним школама наставу похађа **165 (73.33%)** ученика, а **60 (26.67%)** ученика похађа наставу у оквиру **два (2)** издвојена одељења.

Настава се остварује у оквиру **22** некомбинована одељења и **пет (5)** комбинованих одељења (укупно **27** одељења), што је за **два (2)** одељење **мање** него прошле школске године. Просечан број ученика у одељењу јесте **осам (8)**, што је **исто** као и прошле школске године.

Наставом на хрватском језику обухваћено је **0.16%** или **225** ученика у редовним обавезним основним школама (табеле бр. 17 и бр. 18). У односу на прошлу школску годину, број ученика који похађају наставу на хрватском језику **повећан** је за **једног (1)** ученика или за **0.45%**.

Основно музичко образовање и васпитање на хрватском језику остварује се у издвојеном одељењу у Сонти при Основној школи за посебно музичко васпитање и образовање „Стеван Христић”, Апатин, које похађа **15** ученика, што је **0.22%** у односу на читаву популацију ученика у основним музичким школама (табела бр. 19). У поређењу с прошлом школском годином, број ученика на хрватском језику **смањен** је за **једног (1)**.

Учење хрватског језика са елементима националне културе

Учење хрватског језика са елементима националне културе организује се у **15** основних школа, на територији **седам (7)** локалних самоуправа (Апатин, Бач, Нови Сад, Сомбор, Сремска Митровица, Суботица и Шид) за **453** ученика.

У поређењу с прошлом школском годином, **повећан** је број школа за **једну (1)**, број локалних самоуправа у којима се организује ова настава остао је **исти**, док је број ученика који похађају овај вид наставе **повећан** за **један (1)**.

2.9. Изучавање украјинског, буњевачког, бугарског, чешког, македонског и ромског језика/говора са елементима националне културе

У основним школама на територији АП Војводине, поред наставе на српском језику, настава се остварује и на још пет језика (мађарском, словачком, румунском, русинском и хрватском језику). Поред редовне наставе на наведеним језицима, ученицима је омогућено и изучавање мађарског, словачког, румунског, русинског и хрватског језика, као и још шест језика (украјински, буњевачки, ромски, бугарски, македонски и чешки језик), што је укупно **11** језика у оквиру изборне наставе – Матерњи језик/говор са елементима националне културе.

Украјински језик са елементима националне културе организује се у **четири (4)** основне школе, на територији **три (3)** локалне самоуправе (Кула, Нови Сад и Сремска Митровица) за **61** ученика, што је у односу на прошлу школску годину **мање** за **20** ученика (**24.69%**), **једну (1)** школу и **једну (1)** локалну самоуправу (Врбас) у којој се организује овај вид наставе.

Буњевачки језик са елементима националне културе остварује се у **десет** основних школа, на територији **једне (1)** локалне самоуправе (Суботица) за **320** ученика, што је у односу на прошлу школску годину **мање** за **56** ученика (**14.89%**) и **једну (1)** школу, док је број локалних самоуправа у којима се организује овај вид наставе остао **исти**.

Бугарски језик са елементима националне културе остварује се у **једној (1)** основној школи у **једној (1)** локалној самоуправи (Панчево) за **17** ученика, што је у односу на прошлу школску годину **мање** за **једну (1)** локалну самоуправу и **једну (1)** основну школу а **више** за **пет (5)** ученика.

Чешки језик са елементима националне културе организује се у **пет (5)** основних школа на територији **три (3)** локалне самоуправе (Бела Црква, Ковин и Нови Сад) за **223** ученика, што је у односу на прошлу школску годину **више** за **58** ученика (**35.15%**), док је број локалних самоуправа и број школа у којима се организује овај вид наставе остао **исти**.

Македонски језик са елементима националне културе организује се у **шест (6)** основних школа на територији **четири (4)** локалне самоуправе (Вршац, Нови Сад, Панчево и Пландиште) за **144** ученика, што је у односу на прошлу школску годину **више** за **26** ученика (**29.55%**), док је број локалних самоуправа и број школа у којима се организује овај вид наставе остао **исти**.

Ромски језик са елементима националне културе остварује се у **32** основне школе, распоређене на територији **15** локалних самоуправа (Ада, Алибунар, Бач, Бачка Паланка, Бечеј, Жабал, Зрењанин, Кикинда, Ковачица, Ковин, Нова Црња, Нови Сад, Оџаци, Сремска Митровица и Стара Пазова) за **1.002** ученика, што је у односу на прошлу школску годину **више** за **20** ученика (**2.04%**), а **мање** за **једну (1)** школу и **једну (1)** локалну самоуправу (Беочин, Врбас).

У текућој школској години настава Ромског језика са елементима националне културе организује се у једној (1) новој локалној самоуправи – Бач али се овај вид наставе више не организује у општинама: Беочин и Врбас, у којима је био заступљен прошле школске године.

Табела бр. 20: Разлика у броју ученика у текућој и претходној школској години, по локалним самоуправама

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА	БРОЈ УЧЕНИКА		РАЗЛИКА	
	2018/19.	2019/20.	Број ученика	У процентима(%)
Суботица	9737	9415	-322	-3,31
Сомбор	5448	5218	-230	-4,22
Зрењанин	8743	8543	-200	-2,29
Кикинда	4015	3850	-165	-4,11
Врбас	3387	3234	-153	-4,52
Ковачица	1893	1748	-145	-7,66
Вршац	3951	3810	-141	-3,57
Кањижа	1680	1540	-140	-8,33
Бечеј	2700	2581	-119	-4,41
Бачка Паланка	4050	3941	-109	-2,69
Рума	3765	3656	-109	-2,90
Ковин	2345	2244	-101	-4,31
Сремска Митровица	5510	5409	-101	-1,83
Бачка Топола	1974	1878	-96	-4,86
Апатин	1841	1752	-89	-4,83
Панчево	9345	9256	-89	-0,95
Кула	2921	2835	-86	-2,94
Тител	1207	1127	-80	-6,63
Шид	2193	2114	-79	-3,60
Бела Црква	1269	1192	-77	-6,07
Жабалъ	2243	2172	-71	-3,17
Оџаци	1917	1858	-59	-3,08
Темерин	2209	2156	-53	-2,40
Пландиште	656	604	-52	-7,93
Алибунар	1408	1357	-51	-3,62
Житиште	1117	1066	-51	-4,57
Ада	991	945	-46	-4,64
Бачки Петровац	976	931	-45	-4,61
Чока	633	591	-42	-6,64
Бач	923	883	-40	-4,33
Опово	894	857	-37	-4,14
Нова Црња	684	656	-28	-4,09
Сечањ	806	781	-25	-3,10
Беоцин	1176	1152	-24	-2,04
Инђија	3416	3394	-22	-0,64
Нови Кнежевац	731	709	-22	-3,01
Нови Бечеј	1720	1704	-16	-0,93
Србобран	1262	1250	-12	-0,95
Сремски Карловци	584	572	-12	-2,05
Мали Иђош	903	895	-8	-0,89
Пећинци	1595	1589	-6	-0,38
Стара Пазова	5122	5117	-5	-0,10
Ириг	652	659	7	1,07
Сента	1383	1406	23	1,66
Нови Сад	28603	28777	174	0,61
УКУПНО	140.578	137.424	-3.154	-2,24

Анализирајући податке приказане у Табели бр. 20 може се констатовати да је број ученика, у односу на претходну годину, смањен у 43 локалне самоуправе. Изузетак су три (3) јединице локалне самоуправе, и то: Ириг, Сента и Нови Сад у којима се број ученика повећао.

Највеће смањење, односно највећа разлика у броју ученика, уочено је у већим локалним самоуправама, и то у: Суботици, Сомбору и Зрењанину док је процентуално изражено (изнад пет посто) највеће смањење у броју ученика изражено у општинама: Ковачица, Кањижа, Тител, Бела Црква, Пландиште и Чока.

На основу приказаних података може се претпоставити да су неки од узрока смањеног броја ученика: економски, социјални, географски и други фактори, као што су: недовољна привредна развијеност, близина државне границе и постојање објеката за смештај миграната, национално мешовите средине и емиграција становништва, пад наталитета и друго.

Табела бр. 21: *Компарација броја уписаних ученика у први разред текуће школске године и број уписаних у осми разред претходне школске године*

I раз. 2019/20.	VIII раз. 20 1 8 /	Разлика	
		Број	%
16.876	17.976	1.100	6,12

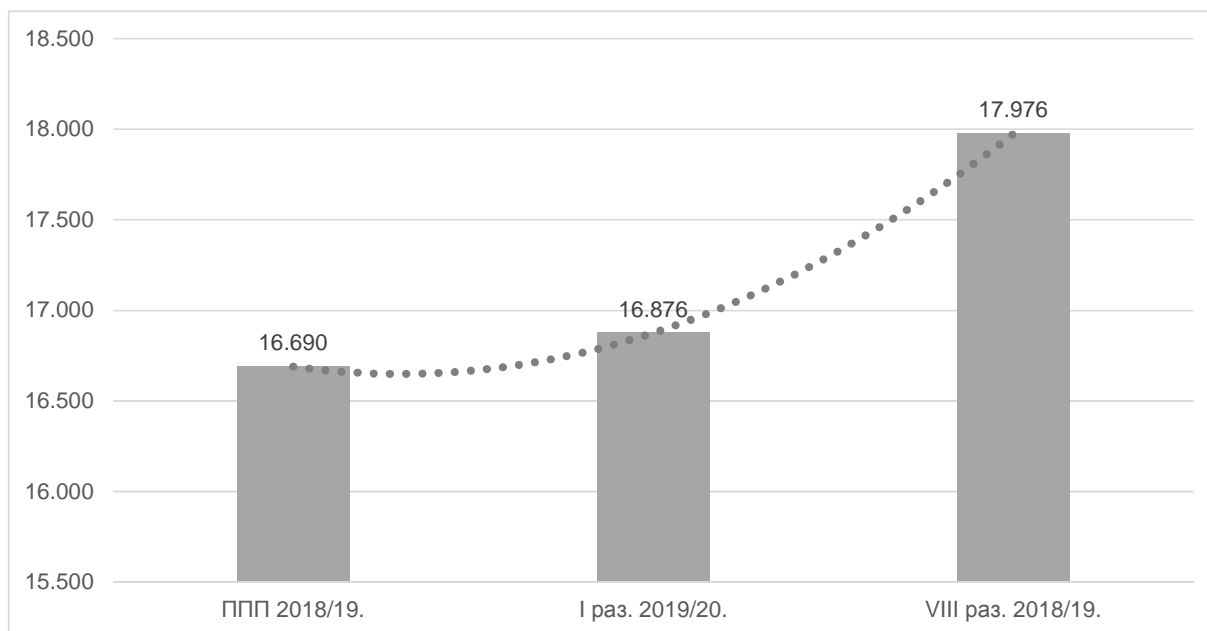
Један од узрока смањења броја ученика у основној школи приказан је у Табели бр. 21. Наиме, подаци јасно указују да је прошлогодишњи осми разред – тзв. излаз, обухватао 1.100 или 6.12% ученика више него овогодишњи упис ученика у први разред – тзв. улаз.

Табела бр. 22: *Компарација броја уписаних ученика у први разред текуће школске године и број деце обухваћене припремним предшколским програмом претходне школске године*

ППП 2018/19.	I раз. 2019/20.	Разлика	
		Број	%
16.690	16.876	186	1,10

Анализа података приказаних у Табели бр. 22 указује на то да је број ученика уписаних у први разред, текуће школске године, већи од броја деце која су била обухваћена обавезним припремним предшколским програмом претходне школске године, и то за 186 или 1.10%. Ови подаци могу да укажу барем на две чињенице: 1) непотпун обухват деце обавезним предшколским програмом претходне школске године; 2) миграције тј. досељавање становништва, односно породица чија деца нису похађала припремни предшколски програм на територији АП Војводине, а уписали су неку од основних школа на њеној територији.

Графикон бр. 2: Графички приказ броја ученика првог разреда у односу на број ученика осмог разреда и деце у припремном предшколском програму, претходне школске године

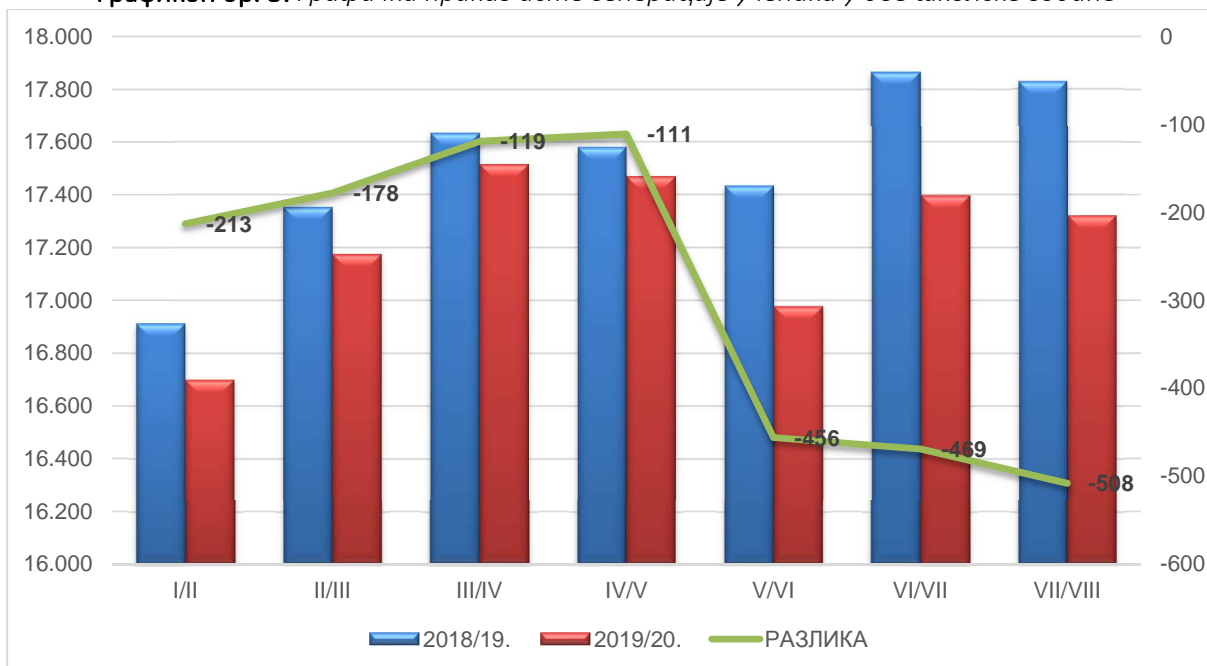

Графикон бр. 2 јасно показује да је број ученика уписаних у први разред основне школе драстично мањи од броја ученика прошлогодишњег осмог разреда, али ипак већи по броју уписаних ђака у први разред од очекиваног, с обзиром на то што је припремни предшколски програм у АП Војводини прошле године похађало мање деце него што је уписаних првака.

Табела бр. 23: Компарација броја ученика исте генерације по школским годинама

Број ученика по разредима и шк. годинама	I/II	II/III	III/IV	IV/V	V/VI	VI/VII	VII/VIII
2018/19.	16.912	17.352	17.633	17.579	17.433	17.865	17.828
2019/20.	16.699	17.174	17.514	17.468	16.977	17.396	17.320
РАЗЛИКА	-213	-178	-119	-111	-456	-469	-508

Графикон бр. 3: Графички приказ исте генерације ученика у две школске године

На основу приказаних података у Табелама бр. 21 и бр. 23 може се констатовати да су узроци смањеног броја ученика у основној школи наталитет тј. драстично смањен број ученика уписаних у први разред у односу на број ученика у прошлогодишњем осмом разреду, који се огледа у разлици од 1.100 ученика, као и осипање тј. превремено напуштање основног образовања или пак наставак образовања у основним школама ван територије АП Војводине, који се огледа у разлици од 2.054 ученика (у односу на претходну годину).

Графикон бр. 3 даље показује да су разлике у броју ученика израженије у вишим разредима основне школе а најизраженије на прелазу ученика из седмог у осми разред.

3. СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ

3.1. Делатност средњег образовања и васпитања у АП Војводини

У школској 2019/2020. години, на територији АП Војводине, у **четрдесет локалних самоуправа** (од укупно четрдесет пет) **односно у тридесет четири општине и шест градова**, постоји **сто двадесет девет средњих школа: двадесет гимназија, седамдесет две стручне школе, седамнаест мешовитих школа, десет уметничких школа и десет школа за средње образовање ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом**. Мешовите школе обављају делатност гимназијског и стручног, или уметничког образовања и васпитања. Дужина трајања стручног образовања јесте три године, односно четири године. Школе за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом обављају делатност средњег образовања и васпитања у трајању од једне, две и три године у оквиру следећих подручја рада: машинство и обрада метала (помоћни бравар, бравар, аутолимар), остало – делатност личних услуга (мушки и женски фризер), хемија, неметали и графичарство (књиговезац, ситоштампар), текстилство и кожарство (шивач текстила конфекцијски манипулант), пољопривреда, производња и прерада хране (цвећар-вртлар, пекар), трговина, угоститељство и туризам (припремач намирница) и геодезија и грађевинарство (молер).

Што се мреже средњих школа на територији АП Војводине тиче, дошло је до спајања четири средње школе у две.

Секретаријат је припремио предлоге одлука, а Покрајинска влада на седници одржаној 10. јануара 2019. године донела је:

Одлуку о оснивању Гимназије и стручне школе „Никола Тесла” у Апатину и о укидању Гимназије „Никола Тесла” у Апатину и Средње грађевинске и дрвопрерађивачке средње школе у Апатину;

Одлуку о оснивању Гимназије и стручне школе „Доситеј Обрадовић” и о укидању Гимназије у Новом Кнежевцу и Средње школе „Доситеј Обрадовић” у Новом Кнежевцу.

Средњим образовањем у АП Војводини обухваћено је **61.821 ученика у 2.511 одељења**. Од тог броја, **у гимназијама се школује 12.777 ученика, у стручним школама 42.881 ученика, у мешовитим школама 4.878 ученика и у уметничким школама 1.285 ученика. У десет средњих школа за ученике са сметњама у развоју образује се 750 ученика (35 ученика више него претходне школске године). Просечан број ученика у одељењу јесте двадесет четири**. У поређењу с прошлом школском годином, број ученика у средњим школама **мањи је за 901 или за 1,44%, а број одељења мањи је за 34, то јест за 1,33%** (просечан број ученика у одељењу је остао исти).

С обзиром на то што се у мешовитим школама обавља делатност гимназијског и стручног или уметничког образовања, укупан **број гимназијалаца је 15.052 ученика или 24,35%** од укупног броја ученика. Број ученика који стичу **стручно образовање је 45.404 или 73,44%**, док је број ученика који се образују у **области уметности 1.365 или 2,21%** (Графикон бр. 4).

На територији АП Војводине постоје **двадесет три приватне средње школе**, за које је Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице, утврдио да испуњавају услове, у погледу простора, опреме, наставних средстава и потребног броја наставника, као и стручних сарадника, за почетак рада и обављање делатности средњег образовања и васпитања.

Од наведеног броја, **четири** приватне средње школе јесу **гимназије, осамнаест – стручне школе**, док је **једна мешовита школа**, то јест поред гимназијског образовања верификована је и за стручно образовање.

У школској 2019/2020. години, у приватним средњим школама, према подацима које су школе доставиле, образује се укупно **1.010 редовних ученика**. У односу на претходну школску годину, приватне средње школе похађа шест ученика више. Ученици се образују у следећим подручјима рада: гимназија (општег типа, информатичког смера и за обдарене ученике у рачунарској гимназији) – 249 ученика (244 ученика мање него претходне школске године); здравство и социјална заштита – 566 ученика (164 ученика више); економија, право и администрација – 123 ученика (81 ученик више); саобраћај – 37 ученика; електротехника – 18 ученика; трговина, угоститељство и туризам – девет ученика; машинство и обрада метала – осам ученика.

С обзиром на број редовних ученика у приватним средњим школама, смањење броја ученика у јавним средњим школама може се образложити њиховим обухватом у приватним средњим школама.

Према одредби члана 5 став 1 Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, број 88/2017, 27/2018 - др. закони и 10/2019), образовно-васпитни рад остварује се на **српском** језику.

За припаднике националне мањине, образовно-васпитни рад остварује се на језику националне мањине, а може да се изводи и двојезички – на језику и писму националне мањине и на српском језику, у складу с посебним законом.

Одредбом члана 5. Закона о средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС”, број 55/2013, 101/2017 и 27/2018 – др. закон) прописано је да се наставни план и програм

остварују и на језику и писму националне мањине, односно двојезички, ако се приликом уписа у први разред за то определи најмање петнаест ученика.

Средња школа на територији АП Војводине може да реализује наставу и остварује школски програм на језицима националних мањина – националних заједница и за мање од петнаест ученика уз сагласност Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице.

Када се образовно-васпитни рад остварује на српском језику, за ученика припадника националне мањине организује се настава језика националне мањине са елементима националне културе.

У средњим школама на територији АП Војводине, образовно-васпитни рад (у даљем тексту: настава) остварује се на **шест наставних језика: српском, мађарском, словачком, румунском, русинском и хрватском језику**. Настава на ромском језику није организована у средњим школама са седиштем на територији АП Војводине.

Настава на језицима националних мањина – националних заједница организована је у **четрдесет једној средњој школи**, са седиштем у **седамнаест локалних самоуправа**:

- у **осам гимназија** (у седам – на мађарском језику, у једној гимназији – на румунском језику, а у једној од гимназија и на хрватском језику);
- у **двадесет четири стручне школе** (у једној стручној школи на румунском језику и у двадесет три стручне школе на мађарском језику, од којих у једној школи, поред мађарског језика, настава се одвија и на словачком, односно хрватском наставном језику);
- у **седам мешовитих школа** (у четири на мађарском језику, две на словачком језику и у једној у којој ученици на русинском језику стичу гимназијско образовање);
- у **две уметничке школе – на мађарском језику**.

Постоји **309 одељења** у којима се одржава настава на језицима националних мањина – националних заједница, коју похађа **5.748 ученика**, то јест **9,3%** од укупног броја ученика средњих школа.

Број ученика који похађају наставу на једном од језика националних мањина – националних заједница **мањи** је за **300** него школске 2018/2019. године, а **број одељења мањи** је за **7**, док је **процент ученика** који се образују на језицима националних мањина – националних заједница, у поређењу са укупним бројем ученика средњих школа, **мањи за 0,34%**.

3.2. Настава на српском језику

У школској 2019/2020. години, настава на српском језику у АП Војводини организована је у **сто шеснаест средњих школа** у **тридесет девет локалних самоуправа** за **56.073 ученика**, распоређених у **2.202 одељења**. *Просечан број ученика у одељењу јесте око двадесет пет.*

Број ученика који се школују на српском језику **мањи** је за **601 (1%)** него прошле године, а **број одељења мањи** је за **27 (1,21%)**.

Средње образовање и васпитање на српском језику остварује се у **деветнаест гимназија, седамдесет једној стручној школи, шеснаест мешовитих школа и десет уметничких школа.**

Највећи средњошколски центри у АП Војводини, у којима се настава одржава на српском језику, јесу: **Нови Сад – 15.325** ученика (326 мање него прошле године); **Суботица – 5.201** ученик (162 мање); **Панчево – 5.332** ученика (91 више); **Зрењанин – 4.915** ученика (35 мање); **Сомбор – 3.414** ученика (52 мање); **Сремска Митровица – 3.294** ученика (106 мање); **Киkinda – 1.838** ученика (41 мање).

3.2.1. Број ученика по врстама средњих школа

У **деветнаест гимназија** уписано је **11.842** ученика, у **436 одељења** (*просечан број ученика у одељењу јесте двадесет седам*).

У поређењу с прошлом школском годином, број ученика у гимназијама **мањи** је за **241**, то јест за **2%**.

У **71 стручној школи** уписано је **39.011** ученика, у **1.512 одељења** (*просечан број ученика у одељењу јесте двадесет пет*).

Број ученика у стручним школама **мањи** је за **854** или **2,14%** него прошле школске године.

За стицање средњег образовања и васпитања у трајању од три године уписано је **8.076 ученика** или **20,70%** од броја ученика уписаних у стручне школе, а за стицање средњег образовања и васпитања у трајању од четири године **30.935 ученика** или **79,29%** од броја ученика уписаних у стручне школе, што је за око **1,13%** више уписаних ученика за трогодишње образовање, односно за толико мање обухваћено четворогодишњим стручним образовањем.

У **шеснаест мешовитих школа** уписано је **4.000** ученика, распоређених у **179 одељења**. *Четворогодишње образовање у мешовитим школама стиче 3.382 ученика, а трогодишње – 618 ученика.*

Број ученика у мешовитим школама **већи** је за **454** него прошле школске године.

Гимназијско образовање у мешовитим школама стиче 1.816 ученика, тако да гимназијалаца има 13.658 или 24,36 % у поређењу с бројем ученика у средњим школама у којима се настава остварује на српском језику (56.073).

Стручно образовање у мешовитим школама стиче 2.184 ученика (1.566 ученика четворогодишње и 618 ученика трогодишње образовање), тако да – имајући у виду број ученика у средњим школама који похађају наставу на српском језику – стручно образовање стиче 41.195 ученика или 73,47%.

Број гимназијалаца на српском наставном језику **већи** је за **13** или **0,09%** него прошле школске године, док је број ученика који стичу **стручно** образовање **мањи** за **654** или **1,56%**.

Процент/обухват гимназијалаца је **већи** за **0,28%**, за колико је **мањи** и проценат ученика који стичу **стручно** образовање.

Од **13.658** гимназијалца, **5.789** ученика стиче образовање по наставном плану и програму *општег типа*, **3.728** ученика стиче образовање по наставном плану и програму за *друштвено-језички смер* и **3.011** ученика по наставном плану и програму за *природно-математички смер*. Смер за *обдарене ученике у математичкој и рачунарској гимназији* у Гимназији „Јован Јовановић Змај” у Новом Саду, као и Митровачкој гимназији похађа **173 ученика**, а смер за *обдарене ученике филолошке струке* у Карловачкој гимназији у Сремским Карловцима похађа **537**. Ове школске године, на српском наставном језику, у седам гимназија је уписано 21 одељење са **420** ученика *с посебним способностима за рачунарство и информатику*.

У **десет уметничких школа** – балетске и музичке школе, као и у школе за дизајн – уписано је **1.220 ученика**. У поређењу с прошлом школском годином, број ученика у уметничким школама **већи** је за **40**.

Табела бр. 24: Стручно образовање у средњим школама на српском наставном језику по подручјима рада

Назив подручја рада	Број ученика	Занимања с највећим бројем ученика	Процент у односу на број ученика обухваћен стручним образовањем (41.195)	Разлика (%) у поређењу с прошлом годином
Економија, право и администрација	6.391	економски техничар и пословни администратор	15,51%	-0,75%
Електротехника	6.478	електротехничар рачунара	15,72%	+0,73%
Трговина, угоститељство и туризам	4.421	туристичко-хотелијерски техничар и кувар	10,73%	-0,02%
Здравство и социјална заштита	4.550	медицинска сестра – техничар	11,04%	-0,12%
Машинство и обрада метала	5.040	машински техничар за компјутерско конструисање	12,23%	+0,64%
Пољопривреда, производња и прерада хране	4.077	пољопривредни и прехранбени техничар	9,90%	-0,23%
Хемија, неметали и графичарство	2.824	техничар за заштиту животне средине и техничар за индустријску	6,85%	-0,22%

		фармацеутску технологију		
Саобраћај	3.535	техничар друмског саобраћаја	8,58%	+0,22%
Геодезија и грађевинарство	1.359	архитектонски техничар и грађевински техничар за високоградњу	3,29%	-0,16%
Шумарство и обрада дрвета	815	техничар за обликовање намештаја	1,98%	-0,18%
Делатност личних услуга	843	женски фризер	2,05%	-0,04%
Текстилство и кожарство	776	техничар моделар одеће	1,88%	+0,13
Геологија, рударство и металургија	86	руковалац постројења за добијање нафте	0,21%	+0,1%

Поредећи податке с претходном школском годином, и ове школске године незнатна је разлика у обухвату ученика у стручним школама сваким од подручја рада. Наставља се тренд повећања броја ученика у подручју рада електротехника (201 ученик више) и у машинству (188 ученика више), као и тренд смањења броја ученика у подручју рада економија, право и администрација (415 ученика мање).

3.3. Настава на мађарском језику

Настава на мађарском језику у школској 2019/2020. години организована је у **тридесет шест средњих школа**, са седиштем у **дванаест локалних самоуправа**, за **5.014 ученика**, распоређена у **269 одељења**.

У поређењу с прошлом школском годином, **број ученика** који се школују на мађарском језику **мањи** је за **267**, а **број одељења мањи** је за **осам**. Од укупног броја ученика у средњим школама, **процент обухваћених ученика наставом на мађарском језику мањи** је за **0,31% него прошле године** и износи **8,11%**.

Средњих школа у којима се настава у целини и делимично изводи на мађарском језику има: **осам** – у Суботици, **четири** – у Зрењанину, **пет** – у Новом Саду, **четири** – у Сенти, **четири** – у Сомбору, **три** – у Бечеју, **три** – у Бачкој Тополи и по **једна** – у Ади, Кањижи, Темерину, Чоки и Новом Кнежевцу.

3.3.1. Број ученика по врстама средњих школа

Настава на мађарском језику остварује се у **седам гимназија** – од којих су две гимназије за талентоване ученике математичког и филолошког усмерења, у **двадесет три стручне школе**, у **четири мешовите школе** и у **две уметничке школе**.

У **седам гимназија** у Сенти, Зрењанину, Сомбору, Суботици, Бечеју и Новом Саду, уписано је **789 ученика, распоређених у четрдесет четири одељења – 15,74%** од укупног броја ученика у средњим школама који наставу похађају на мађарском језику. **Просечан број ученика у одељењу јесте осамнаест**. Број ученика у гимназијама, у поређењу с претходном школском годином, мањи је за **64**.

Ове школске године, на мађарском наставном језику, у гимназији/мешовитој школи у Сенти постоје два одељења са укупно **35 ученика с посебним способностима за рачунарство и информатику**.

У **двадесет три стручне школе** уписано је **3.599 ученика, у 187 одељења**, то јест **71,78%** од укупног броја ученика у средњим школама који наставу похађају на мађарском језику (као претходне године). **Просечан број ученика у одељењу јесте деветнаест**. Број ученика у **стручним школама**, у поређењу с претходном школском годином, мањи је за **350**.

У **трогодишње стручне школе** уписано је **773 ученика – 21,48%** од укупног броја ученика уписаних у стручне школе с наставом на мађарском језику (**3.599**), а у **четворогодишње стручне школе 2.826 ученика – 78,52%** од укупног броја ученика уписаних у стручне школе с наставом на мађарском језику. У поређењу с прошлом школском годином, 162 ученика мање се школују у **трогодишњим стручним школама** и 188 ученика мање у **четворогодишњим стручним школама**.

У **четири мешовите школе** – Гимназију са домом ученика за талентоване ученике „Бољаи” у Сенти, Гимназију и стручну школу „Доситеј Обрадовић” у Новом Кнежевцу, Гимназију „Доситеј Обрадовић” у Бачкој Тополи и Средњу школу „Лукијан Мушицки” у Темерину – уписан је **561 ученик**, распоређен у **29 одељења (11,19%** од укупног броја ученика који наставу похађају на мађарском језику).

Спајањем две школе у Новом Кнежевцу, настала је нова мешовита школа, тако да је **број ученика у мешовитим школама већи за 149** у односу на претходну годину.

Гимназијско образовање у овим **мешовитим школама** стиче **200 ученика**, тако да **гимназијалаца** који похађају наставу на мађарском језику има **989**, то јест **19,72%** од укупног броја ученика који наставу похађају на мађарском језику, што је за **37 ученика мање него прошле школске године**, али је **процент (обухват) гимназијалаца на мађарском наставном језику већи за 0,29%**.

Стручно образовање у мешовитој школи стиче **281 ученик**, односно **182 ученика за занимања у трогодишњем трајању**, а **99 ученика за занимања у четворогодишњем трајању**, у подручју рада економија, право и администрација и подручју рада машинство и обрада метала.

Стога, стручно образовање на мађарском језику стиче укупно **3.880 ученика (955 за трогодишња занимања и 2925 за четворогодишња)**, то јест **77,38%** од укупног броја ученика који наставу похађају на мађарском језику, што је за **229 ученика мање** него претходне школске године, а **процент (обухват) ученика који стичу стручно образовање на мађарском наставном језику је мањи за 0,43%**.

Уметничко образовање у две уметничке и једној мешовитој школи похађа укупно 65 ученика или 1,29% од укупног броја ученика који наставу похађају на мађарском језику, што је два ученика мање него прошле школске године.

Дакле, у поређењу с претходном школском годином, број ученика који се образују на мађарском наставном језику је мањи, али је обухват гимназијалаца нешто већи.

Табела бр. 25: Стручно образовање у средњим школама на мађарском наставном језику по подручјима рада

Назив подручја рада	Број ученика	Занимања с највећим бројем ученика	Процент у односу на број ученика обухваћен стручним образовањем (3.880)	Разлика (%) у односу на прошлу годину
Здравство и социјална заштита	616	медицинска сестра – техничар	15,88%	-0,77%
Пољопривреда, производња и прерада хране	477	пољопривредни и прехранбени техничар	12,29%	-1,05%
Економија, право и администрација	476	пословни администратор и економски техничар	12,27%	-0,34%
Машинство и обрада метала	706	машински техничар за компјутерско конструисање	18,19%	0,00%
Електротехника	664	електротехничар рачунара	17,11%	+0,78%
Трговина, угоститељство и туризам	369	кувар	9,51%	+0,53%
Хемија, неметали и графичарство	125	техничар за заштиту животне средине	3,22%	0,00%
Геодезија и грађевинарство	126	архитектонски техничар и грађевински техничар за високоградњу	3,25%	+0,09%
Саобраћај	195	техничар друмског саобраћаја	5,02 %	+0,3%
Текстилство и кожарство	51	техничар моделар одеће	1,31%	+0,29%
Делатност личних услуга	61	женски фризер	1,57%	+0,11%
Шумарство и обрада дрвета	14	техничар за обликовање намештаја	0,36%	0,00%

Дакле, у поређењу с прошлом школском годином, број ученика је мањи у свим подручјима рада, посебно у подручју рада пољопривреде, производње и прераде хране, али је обухват ученика незнатно повећан у подручјима рада електротехнике и трговине, угоститељства и туризма.

Настава се остварује у целини на мађарском језику у средњим школама у Ади, Кањижи, Сенти, Чоки, Новом Кнежевцу и Бачкој Тополи. Настава на мађарском језику највећим делом изводи се на мађарском језику у Суботици и Бечеју, док је стање неповољније у Зрењанину, Сомбору и Темерину.

Наставни предмети за које се настава изводи на српском језику:

- Српски као нематерњи језик (у једној школи у Сомбору и једној у Новом Саду);
- Физичко васпитање (у две школе у Сомбору, две у Зрењанину и једној у Темерину);
- Латински језик (у једној школи у Сомбору и три у Зрењанину);
- Социологија (у две средње школе у Зрењанину);
- Грађанско васпитање (у две средње школе у Зрењанину);
- Енглески језик (у једној средњој школи у Сомбору, једној у Зрењанину и једној у Новом Саду);
- Немачки језик (у две средње школе у Сомбору);
- Психологија (у две средње школе у Зрењанину);
- Ликовна култура (у једној средњој школи у Сомбору, једној у Бечеју и једној у Зрењанину);
- Музичка култура (у једној средњој школи у Бечеју);
- Математика (у једној средњој школи у Сомбору);
- Физика (у две средње школе у Сомбору);
- Предузетништво (у једној средњој школи у Сомбору)
- Рачунарство и информатика (у једној средњој школи у Сомбору).

На српском језику одржава се настава из стручних предмета у подручју рада здравства и социјалне заштите (у средњим школама у Сомбору, Новом Саду, Зрењанину) у Сомбору и из стручних предмета у области кулинарства, у Суботици из стручних предмета у области графичарства и бласти угоститељства, а у Зрењанину из стручних предмета у подручју рада електротехнике.

3.3.2. Учење мађарског језика са елементима националне културе

Учење мађарског језика са елементима националне културе је у школској 2019/2020. години организовано за **21 ученика** и изводи се у Политехничкој школи у Суботици.

У Техничкој школи у Бечеју се Мађарски језик са елементима националне културе учи у оквиру ваннаставне активности, с обзиром на то што због недовољно пријављених ученика по разреду, односно за формирање хетерогене групе састављене од ученика више разреда, нису формиране групе.

3.4. Настава на словачком језику

Настава на **словачком језику** у школској 2019/2020. години организована је у три средње школе: Гимназији „Јан Колар” са домом ученика у Бачком Петровцу, Гимназији „Михајло Пупин” у Ковачици и Медицинској школи „7. април” у Новом Саду. Наставу похађа 375 ученика (0,61% од укупног броја ученика средњих школа) распоређених у **осамнаест одељења**.

Просечан број ученика у одељењу јесте двадесет један.

Уписано је три одељења са 58 ученика за трогодишње образовање (*кувар*) и 15 одељења са 317 ученика за четворогодишње образовање (гимназијско образовање и стручно образовање у подручју рада здравство и социјална заштита).

Наставу на словачком језику похађа **21 ученик мање него прошле школске године** и проценат/обухват ученика који су се определили за наставу на словачком језику мањи је за 0,02%.

У Гимназији „Михајло Пупин” у Ковачици на **српском језику изводи се настава из** четири наставна предмета (**Латински језик, Биологија, Физичко васпитање и Немачки језик**), у Гимназији „Јан Колар” са домом ученика у Бачком Петровцу из наставног предмета **Руски језик** и стручног предмета из области **кулинарства**, док се у Медицинској школи „7. април” у Новом Саду на српском језику изводи настава из **једног стручног предмета**.

3.4.1. Учење словачког језика са елементима националне културе

Учење словачког језика са елементима националне културе је у школској 2019/2020. години организовано за **65 ученика** и изводи се: у Гимназији „Бранко Радичевић” и Економско-трговинској школи „Вук Караџић” у Старој Пазови – за **33 ученика**, у Гимназији „Михајло Пупин” у Ковачици – за **28 ученика**, у Гимназији „20. октобар” у Бачкој Паланци – за **два ученика** и у Гимназији „Јован Јовановић Змај” у Новом Саду – за **два ученика**.

3.5. Настава на румунском језику

Настава на **румунском језику**, у школској 2019/2020. години, организована је у Економско-трговинској школи „Доситеј Обрадовић” у Алибунару (подручје рада: економија, право и администрација, образовни профил: **економски техничар**) и Гимназији „Борислав Петров Браца” у Вршцу (општи тип гимназије) за **113 ученика** распоређених у **осам одељења (0,18% од укупног броја ученика)**. Гимназијско образовање стиче **71 ученик** – у четири одељења, а стручно образовање стиче **42 ученика** – у четири одељења.

Број ученика који похађају наставу на румунском језику **мањи је за двадесет један него прошле школске године**, а проценат ученика је мањи за 0,03%. *Просечан број ученика у одељењу је око четрнаест.*

У Економско-трговинској школи „Доситеј Обрадовић” у Алибунару настава на **српском језику** изводи се из два општа наставна предмета и два стручна (**Српски језик као нематерњи, Социологија, Комерцијално познавање робе и Право**), док се у Гимназији „Борислав Петров

Браца” у Вршцу настава на српском језику изводи из општих предмета **Филозофије, Социологије и Устав и права грађана.**

3.5.1. Учење румунског језика са елементима националне културе

Учење румунског језика са елементима националне културе у школској 2019/2020. години организовано је за 31 ученика у Хемијско-медицинској школи у Вршцу.

3.6. Настава на русинском језику

У школској 2019/2020. години настава на **русинском језику** организована је у **Основној и средњој школи са домом ученика „Петро Кузмјак” у Руском Крстуру**, општина Кула, за **44 ученика**, распоређена у **четири одељења** гимназије општег типа. *Просечан број ученика у одељењу јесте једанаест.*

У поређењу с прошлом школском годином, **број ученика** у одељењима с наставом на русинском језику **мањи је за пет.**

У Основној и средњој школи са домом ученика „Петро Кузмјак” у Руском Крстуру изводи се настава на српском језику из наставних предмета: Српски језик као нематерњи, Психологија, Информатика и рачунарство, Енглески језик, Немачки језик, Филозофија.

3.6.1. Учење русинског језика са елементима националне културе

Учење русинског језика са елементима националне културе у школској 2019/2020. години није организовано за ученике у средњим школама на територији АП Војводине.

3.7. Настава на хрватском језику

У школској 2019/2020. години настава на **хрватском језику** организована је за **202 ученика**, распоређена у **једанаест одељења** и то: у Гимназији „Светозар Марковић” у Суботици – за **75 ученика**, распоређених у **четири одељења** гимназије општег типа; у Политехничкој школи у Суботици – за **85 ученика** распоређених у **пет одељења** у подручју рада хемија, неметали и графичарство и подручју рада геодезија и грађевинарство; у Средњој медицинској школи у Суботици – за **42 ученика** у подручју рада здравство и социјална заштита за образовне профиле медицинска сестра-васпитач и медицинска сестра-техничар.

Број ученика у одељењима с наставом на хрватском језику **већи је за четрнаест, док је проценат ученика** који наставу похађају на хрватском језику **већи за 0,03% и износи 0,33%.**

Када је реч о кадру за наставу на хрватском језику, школе нису доставиле податке о томе да у школској 2019/2020. години недостаје кадар за наставу на хрватском језику.

3.7.1. Учење хрватског језика са елементима националне културе

С обзиром на то што није било пријављених ученика, у средњим школама на територији АП Војводине, у школској 2019/2020. години, није организовано учење хрватског језика са елементима националне културе.

3.8. ОБЈЕДИЊЕНИ ПРЕГЛЕДИ БРОЈА УЧЕНИКА ПО НАСТАВНИМ ЈЕЗИЦИМА

У наставку Информације, дат је табеларни преглед броја одељења и ученика у средњим школама на територији АП Војводине, по наставним језицима, разредима и дужини трајања образовања (Табела бр. 26), а затим и табеларни преглед броја ученика уписаних по подручјима рада и наставним језицима.

Настава у средњим школама на територији АП Војводине, изводи се у 15 подручја рада (Табела бр. 27).

Гледајући укупан број, највише ученика стиче гимназијско образовање (24%), затим знање у области електротехнике (11,55%) и економије (11,18%), као и машинства (9,29%). У подручју рада здравства има 8,59% ученика.

Најфреквентнији образовни профили су општи тип гимназије, електротехничар рачунара, економски техничар и пословни администратор, машински техничар за компјутерско конструисање, медицинска сестра-техничар.

Најмање ученика се образује за занимања у области металургије, а затим шумарства, текстилства и личних услуга.

Настава на српском језику изводи се у свих 15 подручја рада, на мађарском у 14, на хрватском у пет, на словачком у три, на румунском у два и русинском језику само у подручју рада гимназије.

Табела бр. 26: Преглед броја одељења и ученика у средњим школама у АПВ у школској 2019/2020. години, по наставним језицима, разредима и дужини трајања образовања

Наставни језик	ПЛАНИРАНО				I разред				II разред				III разред				IV разред				СВЕГА				УКУПНО	
	трогодишње		четворогодишње		трогодишње		четворогодишње		трогодишње		четворогодишње		трогодишње		четворогодишње		трогодишње		четворогодишње		трогодишње		четворогодишње			
	одељ.	учен.	одељ.	учен.	одељ.	учен.	одељ.	учен.	одељ.	учен.	одељ.	учен.	одељ.	учен.	одељ.	учен.	одељ.	учен.	одељ.	учен.	одељ.	учен.	одељ.	учен.	одељ.	учен.
СРПСКИ	130	3890	469	13256	132	3304	444	11906	128	2898	450	12027	121	2492	452	11665	474	11781	381	8694	1820	47379	2201	56073		
МАЂАРСКИ	19	570	53	1540	19	356	52	991	18	303	55	1010	17	296	53	1039	55	1019	54	955	215	4059	269	5014		
СЛОВАЧКИ	1	30	4	120	1	28	3	63	1	15	4	96	1	15	4	77	4	81	3	58	15	317	18	375		
РУМУНСКИ			2	60			2	26			2	26			2	25	2	36			8	113	8	113		
РУСИНСКИ			1	30			1	11			1	12			1	12	1	9			4	44	4	44		
ХРВАТСКИ			3	90			3	52			4	63			2	50	2	37			11	202	11	202		
УКУПНО	150	4490	532	15096	152	3688	505	13049	147	3216	516	13234	139	2803	514	12868	538	12963	438	9707	2073	52114	2511	61821		

Табела бр. 27: Преглед броја ученика у средњим школама у АПВ у школској 2019/2020. години по подручјима рада

Назив подручја рада	УКУПАН број ученика	Процент у односу на укупан број ученика (61821)	СРПСКИ наставни језик (број ученика)	МАЂАР СКИ наставни језик (број ученика)	СЛОВАЧ КИ наставни језик (број ученика)	РУМУНС КИ наставни језик (број ученика)	РУСИНС КИ наставни језик (број ученика)	ХРВАТС КИ наставни језик (број ученика)	Занимања с највећим бројем ученика
Гимназија	15052	24,35%	13658	989	215	71	44	75	општи тип
Култура, уметност и јавно информисање	1365	2,21%	1220	145					музички извођач класичне и традиционалне музике, ликовна уметност
Економија, право и администрација	6909	11,18%	6391	476		42			економски техничар и пословни администратор
Електротехника	7142	11,55%	6478	664					електротехничар рачунара
Трговина, угоститељство и туризам	4848	7,84%	4421	369	58				туристичко-хотелијерски техничар и кувар
Здравство и социјална заштита	5310	8,59%	4550	616	102			42	медицинска сестра – техничар
Машинство и обрада метала	5746	9,29%	5040	706					машински техничар за компјутерско конструисање
Пољопривреда, производња и прерада хране	4554	7,37%	4077	477					пољопривредни и прехранбени техничар
Хемија, неметали и графичарство	3010	4,87%	2824	125				61	техничар за заштиту животне средине и техничар за индустријску фармацеутску технологију
Саобраћај	3730	6,03%	3535	195					техничар друмског саобраћаја
Геодезија и грађевинарство	1509	2,44%	1359	126				24	архитектонски техничар и грађевински техничар за високоградњу
Шумарство и обрада дрвета	829	1,34%	815	14					техничар за обликовање намештаја
Делатност личних услуга	904	1,46%	843	61					женски фризер
Текстилно и кожарство	827	1,34%	776	51					техничар моделар одеће
Геологија, рударство и металургија	86	0,14%	86						руководилац постројења за добијање нафте
УКУПАН БРОЈ УЧЕНИКА	61821	100,00%	56073	5014	375	113	44	202	

3.9. УПИС УЧЕНИКА У ПРВИ РАЗРЕД СРЕДЊИХ ШКОЛА НА ТЕРИТОРИЈИ АП ВОЈВОДИНЕ У ШКОЛСКОЈ 2019/2020. ГОДИНИ

Сагласно члану 32. тачка 4. и члану 35. став 1. Покрајинске скупштинске одлуке о Покрајинској влади („Службени лист АПВ”, број 37/2014), а у вези с чланом 34. став 1. тачка 3. Закона о утврђивању надлежности АП Војводине („Службени гласник РС”, број 99/2009 – Одлука УСРС – 67/2012), Покрајинска влада донела је Одлуку о броју места за упис ученика у први разред средњих школа на територији АП Војводине у школској 2019/2020. години.

Утврђивање броја места за упис ученика у средње школе врши се као поверен посао и Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије објавило је јединствени конкурс за упис ученика у први разред средњих школа у школској 2019/2020. години.

Поступак утврђивања броја ученика за упис у први разред средњих школа, за школску 2019/2020. годину, Секретаријат је започео у децембру 2018. године, на основу захтева школа и мишљења локалних самоуправа.

Током априла 2019. године, Секретаријат је израдио Предлог Одлуке и упутио га на разматрање и усвајање Покрајинској влади, која је донела Одлуку о броју места за упис ученика у први разред средњих школа на територији АП Војводине у школској 2019/2020. години.

Одлука Покрајинске владе послата је надлежном министарству ради добијања сагласности.

Одлука министра просвете, науке и технолошког развоја о упису ученика у средњу школу за школску 2019/2020. годину, објављена је заједно с Конкурсом у мају 2019. године у специјалном броју Просветног прегледа. Овом Одлуком, утврђен је број места за упис ученика у први разред средњих школа на територији Републике Србије по школама, подручјима рада, образовним профилима, трајању образовања и по наставним језицима.

За упис **17.976 ученика** у први разред средњих школа на територији АП Војводине у школској 2018/2019. години, који су у школској 2018/2019. години завршили **осми разред**, планирано је **19.586 места**, односно **8,96% више места за упис** од броја ученика осмог разреда.

У **119 јавних средњих школа** у АП Војводини (гимназије, стручне школе, мешовите и уметничке) у први разред у школској 2019/2020. години **уписано је укупно 16.737 ученика, или 93,11% од броја ученика осмог разреда.**

Број уписаних ученика је за **744 или 4,42% мањи** него у претходној школској години, с обзиром на то што је **број ученика осмака мањи за 658.**

Први разред јавних средњих школа није уписало 1.239 ученика, или 6,89%.

Први разред **приватних средњих школа** уписао је **321 редовни ученик**, док је преосталих **918 ученика** након завршене основне школе или **прекинуло даље школовање, понављало разред, преселило се** у иностранство или друге делове Републике Србије.

Планирани упис остварен је са **85,45% (на планираних 19.586 места уписано је 16.737 ученика).**

Табела бр. 28: Структура реализације плана уписа према дужини трајања образовања

Дужина трајања образовања	ПЛАНИРАНО			УПИСАНО		
	Бр. одељ.	Бр. уч.	Од укупног броја планираних места	Бр. одељ.	Бр. уч.	Од укупног броја уписаних ученика
Три године	150	4.490	22,92%	152	3.688	22,04%
Четири године	532	15.096	77,08%	505	13.049	77,96%
Укупно	683	19.586	100,00%	657	16.737	100,00%

У поређењу с претходном годином, нема значајне разлике у обухвату планираног броја места и уписаног броја ученика за трогодишње и четворогодишње образовање.

План уписа ученика у први разред средњих школа у АП Војводини, у којима се настава одржава на српском језику, реализован је са **88,71%**, 3,29% мање него претходне школске године. На планираних **17.146 места** у **599 одељења** уписано је **15.210 ученика** у **576 одељења**. У односу на прошлу школску годину, планирано је **десет места мање**, а укупан **број уписаних ученика мањи је за 643 или 4,06%**. Просечан број ученика у одељењу јесте **27**. Од 15.869 ученика који су у школској 2018/2019. години наставу завршили на српском језику, 95,85% је наставило средње образовање (15.210 ученика). Наставу на српском језику у јавним средњим школама није уписало 659 ученика, или 4,15%.

У току 2018/2019. школске године, наставу на једном од језика националних мањина – националних заједница – мађарском, словачком, румунском, русинском или хрватском језику – похађало је **2.107 ученик осмог разреда (74 ученика мање него прошле школске године)**, од којих је **1.527 ученика (72,47%) наставило да се школује на језику националне мањине – националне заједнице** у средњој школи у школској 2019/2020. години (за 3,53% мањи обухват ученика него претходне године).

План уписа ученика у први разред средњих школа у АП Војводини, у којима се настава изводи на мађарском језику, реализован је са **63,84%**, што је за готово **4% мање** него претходне школске године, јер је на планираних **2.110 места** за **73 одељења** уписано **1.347 ученика** у **71 одељење**. У поређењу с прошлом школском годином, планиран је исти број одељења, док је **број уписаних ученика мањи за 89**. Просечан број ученика у одељењу јесте **19**.

Број ученика основних школа који су у **завршном (осмом) разреду** у школској 2018/2019. години похађали наставу на мађарском језику јесте **1.641** (два ученика више него претходне школске године), од којих је **1.347 ученика (82,08%) наставило школовање на мађарском језику**, што је 5,53% мањи обухват него претходне школске године.

План уписа ученика у први разред средњих школа у АП Војводини, који наставу слушају на словачком језику, реализован је са **60,67%** (18,66% мање), јер је на планираних **150 места** у

пет одељења уписан **91 ученик**. На исти број планираних места као и претходне школске године, **број уписаних ученика мањи је за 28**.

У основним школама, у школској 2018/2019. години, наставу на словачком језику похађало је **302 ученика** осмог разреда (45 ученика мање него прошле школске године) од којих је **91 ученик (30,13%) наставио школовање на словачком језику (4,16% мање ученика него претходне школске године наставио је школовање на словачком језику)**.

План уписа ученика у први разред средњих школа у АП Војводини, који похађају наставу на румунском језику, реализован је са **43,33%**, што је за **1,67% више** него претходне школске године, јер је на **60 места** уписано **26 ученика** или **један ученик више** него прошле школске године. Просечан број ученика у одељењу јесте **13**.

У основним школама, у школској 2018/2019. години, наставу на румунском језику похађала су **82 ученика осмог разреда** (девет ученика мање него претходне школске године), од којих је **26 ученика (31,71%) наставило школовање на румунском језику**. Изражено у процентима – **4,24% више** ученика него прошле школске године наставило је школовање на румунском језику.

План уписа ученика у први разред средњих школа у АП Војводини, који похађају наставу на русином језику, реализован је са **36,67%**, као и претходне школске године, јер је на планираних **30 места** уписано **11 ученика**.

У основним школама, у школској 2018/2019. години, наставу на русинском језику похађао је **51 ученик осмог разреда** (23 ученика мање него претходне школске године) а од тог броја је **11 ученика (21,57%) наставило школовање на русинском језику**, што је за **6,71% већи обухват** ученика који су наставили школовање него прошле школске године.

План уписа ученика у први разред средњих школа у АП Војводини, у којима се настава похађа на хрватском језику, реализован је са **57,78%**, јер је на планираних **90 места** уписано **52 ученика**. Процент реализације је за **1,95% већи** него претходне школске године.

У основним школама, у школској 2018/2019. години, наставу на хрватском језику похађао је **31 ученик осмог разреда** (један ученик више него претходне школске године), **док се за средње образовање определило 52 ученика (167,74%)**; дакле, и ученици који нису похађали основну школу на хрватском језику.

У Табели бр. 29, приказан је **број ученика припадника националних мањина – националних заједница**, који су након основног образовања **наставили школовање на неком од језика националне мањине – националне заједнице** у школској 2019/2020. години.

Табела бр. 29: Наставак школовања на матерњем језику

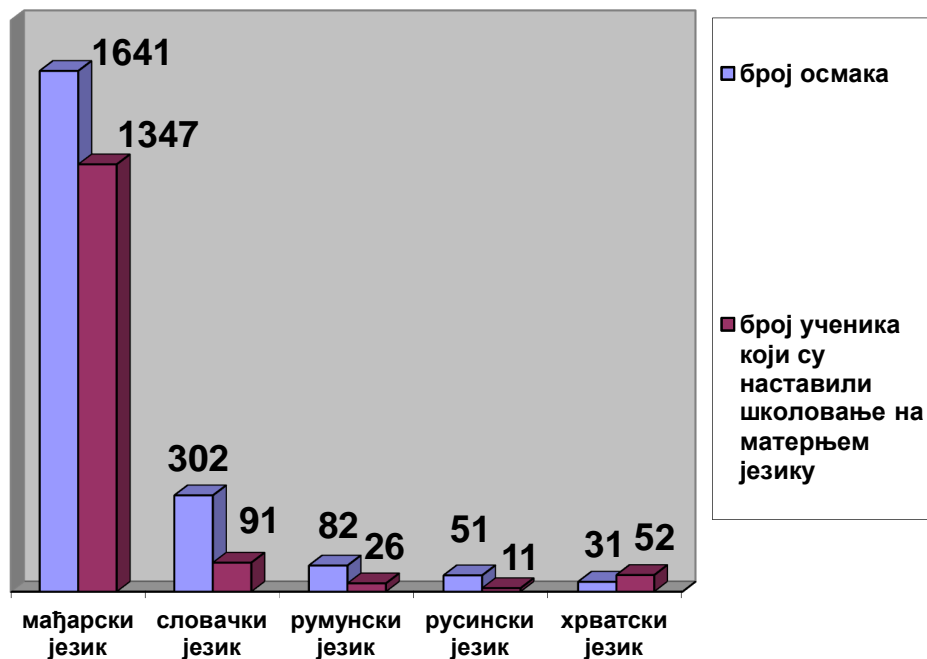
Наставни језик	Осми разред 2018/2019.	Наставили школовање на матерњем језику школске 2019/2020 (%)		Трогодишње образовање	% од укупног броја уписаних ученика	Четворогодишње образовање	% од укупног броја уписаних
мађарски језик	1.641	1.347	82,08%	356	26,43%	991	73,57%
словачки језик	302	91	30,13%	28	30,77%	63	69,23%
румунски језик	82	26	31,71%	26	100%
русински језик	51	11	21,57%	11	100%
хрватски језик	31	52	167,74 %	...		52	100%

Ове године, обухват ученика на мађарском и словачком језику је смањен, а на румунском и русинском је повећан. Средње образовање на хрватском језику и даље уписује више ученика од броја ученика који основно образовање стичу на овом наставном језику.

На мађарском наставном језику и у овој школској години за 1% повећан је број ученика уписаних за трогодишња занимања, а за исто толико мање ученика планирано је и уписано за четворогодишње образовање.

Следи графички приказ броја ученика који су након основног образовања на неком од језика националних мањина – националних заједница наставили школовање на том језику у школској 2019/2020. години.

Графикон бр. 5 – Наставак школовања на матерњем језику

У средњим школама на територији АП Војводине није организована настава на ромском језику – као језику националне заједнице.

Ако упоредимо реализацију уписа ученика у први разред и укупан број ученика у средњим школама по подручјима рада (Табела бр. 30) видећемо да је настављен тренд уписа највећег броја ученика за гимназијско образовање, затим електротехнику, машинство, економију и здравство.

Процентуално гледано, имајући у виду број ученика уписаних у први разред по подручјима рада и број ученика по подручјима рада на нивоу укупног броја ученика, види се да је у први разред уписано око 2% више гимназијалаца него раније, као и око 1% више ученика у подручјима рада електротехнике и машинства, док је за око 1% смањен број уписаних ученика у подручју рада економије и подручју рада здравства. Овај тренд уписа ученика је у складу са Стратегијом образовања која подржава што већи обухват ученика гимназијским образовањем, али и одговор на потребе привреде, која је у овом тренутку усмерена на занимања у области електротехнике и машинства.

Табела бр. 30: Преглед броја ученика уписаних у први разред средњих школа по подручјима рада и наставним језицима																	
Подручје рада	ПЛАНИРАНО (по наставним језицима)							УПИСАНО							Реализација уписа	Обухват подручјем рада (процент у односу на укупан број ученика)	
	српски	мађарски	словачки	румунски	руски	хрватски	УКУПНО	српски	мађарски	словачки	румунски	руски	хрватски	УКУПНО			
Гимназија	3834	418	90	30	30	30	4432	3458	251	42	17	11	16	3795	85,63%	22,67%	
Електротехника	1980	270					2250	1888	192					2080	92,44%	12,43%	
Економија, право и администрација	1590	150		30			1770	1477	116		9			1602	90,51%	9,57%	
Здравство и социјална заштита	1110	210	30			30	1380	1125	143	21			26	1315	95,29%	7,86%	
Пољопривреда, производња и прерада хране	1650	210					1860	1123	102					1225	65,86%	7,32%	
Машинство и обрада метала	1700	300					2000	1526	188					1714	85,70%	10,24%	
Хемија, неметали и графичарство	840	60				30	930	697	42				10	749	80,54%	4,48%	
Саобраћај	1140	60					1200	1036	55					1091	90,92%	6,52%	
Трговина, угоститељство и туризам	1530	210	30				1770	1397	135	28				1560	88,14%	9,32%	
Култура, уметност и јавно	392	72					464	371	40					411	88,58%	2,46%	
Геодезија и грађевинарство	390	60					450	348	28					376	83,56%	2,25%	
Шумарство и обрада дрвета	270						270	210						210	77,78%	1,25%	
Текстилство и кожарство	360	30					390	244	10					254	65,13%	1,52%	
Личне услуге	330	60					390	279	45					324	83,08%	1,94%	
Геологија, рударство и металургија	30						30	31						31	103,33%	0,19%	
УКУПНО	17146	2110	150	60	30	90	19586	15210	1347	91	26	11	52	16737	85,45%	100,00%	

3.10. ДУАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ У СРЕДЊИМ ШКОЛАМА НА ТЕРИТОРИЈИ АП ВОЈВОДИНЕ

Настава по дуалном принципу је на територији АП Војводине организована у 30 средњих школа у 19 локалних самоуправа, за 19 образовна профила – 16 образовних профила у трогодишњем трајању (оператер машинске обраде, бравар-заваривач, механичар моторних возила, индустријски механичар, електричар, електромонтер мрежа и постројења, кувар, конобар, посластичар, трговац, пекар, месар, оператер основних грађевинских радова, оператер за израду намештаја, модни кројач и индустријски кројач) и три образовна профила у четворогодишњем трајању – електротехничар за обновљиве изворе енергије, техничар мехатронике, техничар за дигиталну графику и интернет обликовање (табела 1 у прилогу).

Укупно је уписано 1.878 ученика (у односу на прошлу годину, 150 ученика више или 8,68%), распоређених у 82 одељења, од којих се 1707 ученика (76 одељења) дуално образује за трогодишња занимања, а 171 ученик (шест одељења) за четворогодишња занимања. Од укупног броја, у првом разреду је – 794 ученика, у другом – 541 ученик и у трећем разреду – 543 ученика.

На српском језику, дуално образовање прати укупно 1.516 ученика у 65 одељења.

На мађарском наставном језику, овај модел образовања организован је у десет средњих школа у Ади, Чоки, Суботици, Сомбору, Бечеју и Темерину. Укупно има 362 ученика распоређених у 17 комбинованих одељења, за осам образовних профила у трогодишњем трајању (оператер машинске обраде, бравар-заваривач, индустријски механичар, кувар, конобар, посластичар, трговац, оператер основних грађевинских радова) и један у четворогодишњем трајању (техничар за дигиталну графику и интернет обликовање): 160 ученика у првом разреду, 114 у другом и 88 ученика у трећем разреду.

У први разред средњих школа, образовни профили **по дуалном принципу образовања** су планирани и уписани у **15 локалних самоуправа** (Ада, Кикинда, Зрењанин, Панчево, Суботица, Кула, Оџаци, Сомбор, Бечеј, Нови Сад, Темерин, Пећинци, Рума, Инђија, Стара Пазова и Сремска Митровица), у **24 средње стручне школе**, у **осам подручја рада**, за **17 образовних профила**.

Планиран је упис 32 одељења са 960 места (870 трогодишњих и 90 четворогодишњих), а **уписано је 794 ученика у 32 одељења** (712 ученика за трогодишња занимања и 82 ученика за четворогодишња занимања). **Реализација уписа је 82,71%.**

Од укупно 11.833 ученика уписаних у први разред средњих стручних школа (3372 трогодишњих и 8461 четворогодишњи) **6,71% ученика је уписано за дуалне образовне профиле** (794 ученика).

Подручја рада и уписани дуални образовни профили:

Машинство и обрада метала: бравар-заваривач, оператер машинске обраде, механичар моторних возила;

Електротехника: техничар мехатронике, електричар, електромонтер мрежа и постројења, електротехничар за обновљиве изворе енергије;

Трговина, угоститељство и туризам: кувар, конобар, трговац, посластичар;

Пољопривреда, производња и прерада хране: пекар, месар;

Шумарство и обрада дрвета: оператер за израду намештаја;

Грађевинарство и геодезија: оператер основних грађевинских радова;

Хемија, неметали и графичарство: техничар за дигиталну графику и интернет обликовање;

Текстилно: индустријски кројач.

4. УПОРЕДНА АНАЛИЗА БРОЈА ДЕЦЕ И УЧЕНИКА У ПРЕДУНИВЕРЗИТЕТСКОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ У АП ВОЈВОДИНИ

Посматрајући број деце/ученика по нивоима образовања и наставним језицима, пет година уназад (Табела бр. 31) можемо закључити следеће:

Укупан број деце/ученика у припремном предшколском програму, основном и средњем образовању и васпитању у АП Војводини је мањи за 5,8% у односу на пре пет година.

Смањење је било континуирано из године у годину, с тим што је број ученика у средњим школама повећан у школској 2018/2019. години.

Најмања разлика је у броју ученика у средњим школама – 2,76%, затим у предшколским установама – 4,41%, а онда у основним школама – 7,45%.

Гледајући по наставним језицима, процентуално најзначајније је смањење броја ученика у средњим школама на румунском језику, затим основним и средњим школама на русинском језику и у основним школама на мађарском наставном језику.

Повећан је број ученика у средњим школама на хрватском језику, на ком је повећан и број деце у припремном предшколском програму у предшколским установама.

Такође је повећан број деце у предшколским установама на русинском језику.

Најмања разлика у броју деце и ученика за протеклих пет година је на српском наставном језику, затим на мађарском и румунском језику у предшколским установама, на хрватском језику у основним школама и на словачком језику у средњим школама.

Табела бр. 31: Преглед укупног броја деце/ученика по нивоима образовања и наставним језицима, пет година уназад						
Наставни језик	Ниво образовања	Школска година				
		2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Укупан број деце/ученика по нивоима образовања и васпитања	Предшколске установе-ППП	17445	17151	16908	16699	16950
	Основне школе	148483	146076	144090	140578	137424
	Средње школе	63576	62032	61771	62722	61821
УКУПНО деце/ученика у образовно-васпитном систему		229504	225259	222769	219999	216195

Српски	Предшколске установе-ППП	15191	14977	14886	14675	14750
	Основне школе	130547	128970	127747	125129	122784
	Средње школе	56965	55779	55645	56674	56073
Мађарски	Предшколске установе-ППП	1693	1627	1488	1496	1513
	Основне школе	13680	13011	12411	11722	11052
	Средње школе	5828	5481	5350	5281	5014
Словачки	Предшколске установе-ППП	320	327	343	297	312
	Основне школе	2728	2588	2489	2387	2255
	Средње школе	411	383	386	396	375
Румунски	Предшколске установе-ППП	149	131	108	143	158
	Основне школе	874	854	825	787	782
	Средње школе	195	189	165	134	113
Русински	Предшколске установе-ППП	61	60	48	49	53
	Основне школе	412	416	387	329	326
	Средње школе	60	56	58	49	44
Хрватски	Предшколске установе-ППП	31	29	35	39	48
	Основне школе	242	237	231	224	225
	Средње школе	117	144	167	188	202

Графикон бр. 6: Укупан број деце и ученика у установама предуниверзитетског образовања и васпитања у школској 2019/2020. години:

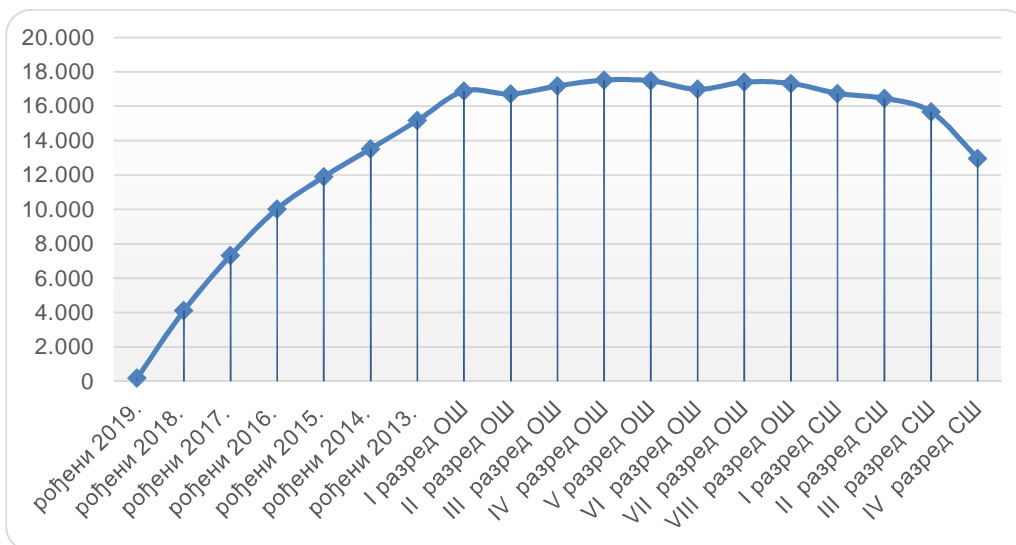
Што се установа предуниверзитетског образовања тиче, највећи је број деце у основним школама и у школској 2019/2020. години износи 52%.

Ове школске године су први пут прикупљени подаци о укупном броју деце у предшколским установама и види се да је најмањи обухват деце најмлађег узраста, а да се тај број повећава како се приближава обавезан припремни предшколски програм (Графикон бр. 7).

У основним и средњим школама број ученика варира из године у годину, али нема значајних одступања.

Пад броја ученика у средњим школама у четвртом разреду је због тога што од уписане генерације, део ученика завршава своје школовање након три године (трогодишњи образовни профили).

Графикон бр. 7: Број деце и ученика по узрастима, односно разредима у установама предуниверзитетског образовања и васпитања у школској 2019/2020. години:

Предшколско	рођени	рођени 2019.	200
		рођени 2018.	4.103
		рођени 2017.	7.319
		рођени 2016.	10.030
		рођени 2015.	11.898
		рођени 2014.	13.524
		рођени 2013.	15.164
Основно	разред	I разред ОШ	16.876
		II разред ОШ	16.699
		III разред ОШ	17.174
		IV разред ОШ	17.514
		V разред ОШ	17.468
		VI разред ОШ	16.977
		VII разред ОШ	17.396
		VIII разред ОШ	17.320
Средње		I разред СШ	16.737
		II разред СШ	16.450
		III разред СШ	15.671
		IV разред СШ	12.963
УКУПНО			261.483

Закључци на основу наведених података

На територији АП Војводине, образовно-васпитни рад се на предшколском, основном и средњем нивоу успешно остварује на шест наставних језика – српском, мађарском, словачком, румунском, русинском и хрватском језику.

Предшколско васпитање и образовање

1. Делатност предшколског васпитања и образовања деце узраста од шест месеци до поласка у основну школу у школској 2019/2020. години остварује се у **45 локалних самоуправа**, у **147 установа** и то: у 44 предшколске установе, 51 основној школи (које у својој организацији реализују предшколски програм) и 52 приватне предшколске установе.
2. Предшколско васпитање и образовање за децу узраста од шест месеци до поласка у основну школу реализује се за **укупно 62238 деце**, у оквиру **3598 васпитних група: 2409 васпитних група истог узраста (66,95%)** и **1189 мешовитих васпитних група (33,05%)**.
3. Припремни предшколски програм јесте део редовног програма предшколске установе, који се остварује са децом у години пред полазак у основну школу и реализује се за **укупно 16950 или 27,23% деце у оквиру 1032 васпитне групе**.
4. Васпитно-образовни рад на **српском језику**, реализује се за укупно **55389 или 89,00%** деце, у укупно **3198 васпитних група** (2177 група истог узраста и 1021 мешовиту групу).
5. Припремни предшколски програм за децу у години пред полазак у основну школу на **српском језику** реализује се за **14750 или 87,02% деце у оквиру 834 васпитних група**.
6. Васпитно-образовни рад на **мађарском језику**, реализује се за **3775 или 6,07% деце**, распоређене у **206 васпитних група** (104 групе истог узраста и 102 мешовите групе), затим **двојезички: на српском и мађарском језику за 1340 или 2,15% деце**, распоређене у **66 васпитних група** (38 група истог узраста и 28 мешовитих група), као и **двојезички – на мађарском и немачком језику за 20 или 0,03% деце** у једној васпитној групи мешовитог узраста.
7. Припремни предшколски програм за децу у години пред полазак у основну школу на **мађарском језику** реализује се за **1345 или 7,93% деце у оквиру 125 васпитних група**, као и **двојезички – на српском и мађарском језику за 162 или 0,96% деце у 16 васпитних група**.
8. Васпитно-образовни рад на **словачком језику**, реализује се за **801 или 1,29% деце**, распоређене у **63 васпитне групе** (45 група истог узраста и 18 мешовитих група), као и **двојезички – на српском и словачком језику за 85 или 0,14% деце у десет васпитних група** (осам група истог узраста и две мешовите групе).
9. Припремни предшколски програм за децу у години пред полазак у основну школу на **словачком језику** реализује се за **276 или 1,63% деце у оквиру 21 васпитне групе**, као и **двојезички – на српском и словачком језику, за 36 или 0,21% деце у три васпитне групе**.

10. Васпитно-образовни рад на **румунском** језику, реализује се за **120 или 0,19% деце, распоређене у 22 васпитне групе** (20 група истог узраста и две мешовите групе), као и **двојезички – на српском и румунском** језику, за **86 или 0,14% деце у пет васпитних група** (четири групе истог узраста и једна мешовита група).

11. Припремни предшколски програм за децу у години пред полазак у основну школу на **румунском** језику реализује се за **72 или 0,42% деце у оквиру 12 васпитних група**, као и **двојезички – на српском и румунском** језику за **86 или 0,51% деце у пет васпитних група**.

12. Васпитно-образовни рад на **русинском** језику, за децу узраста од шест месеци до поласка у основну школу, реализује се за **193 или 0,31% деце, распоређене у осам васпитних група** (седам група истог узраста и једна мешовита група).

13. Припремни предшколски програм за децу у години пред полазак у основну школу на **русинском** језику реализује се за **53 или 0,31% деце у четири васпитне групе**.

14. Васпитно-образовни рад на **хрватском** језику, за децу узраста од шест месеци до поласка у основну школу, реализује се за **93 или 0,15% деце, распоређене у пет васпитних група** (две групе истог узраста и три мешовите групе) као и **двојезички – на српском и хрватском** језику за **38 или 0,06% деце у две васпитне групе** (једна група истог узраста и једна мешовита група).

15. Припремни предшколски програм за децу у години пред полазак у основну школу на **хрватском** језику реализује се за **33 или 0,19% деце у оквиру три васпитне групе**, као и **двојезички – на српском и хрватском** језику у **једној локалној самоуправи** у једној основној школи (у Ђурђину) за укупно **15 или 0,09% деце у једној васпитној групи**.

16. Васпитно-образовни рад реализује се **двојезички – на матерњем и страном** језику, за децу узраста од шест месеци до поласка у основну школу, за **318 или 0,51% деце** (од укупног броја деце), **распоређене у 13 васпитних група** (три групе истог узраста и десет мешовитих група) и то на:

- **српском и енглеском** језику за **237 или 0,38% деце у девет васпитних група** (две групе истог узраста и седам мешовитих група);

- **српском и немачком** језику за **61 или 0,10% деце у три васпитне групе** (једна група истог узраста и две мешовите групе);

- **мађарском и немачком** језику за **20 или 0,03% деце у једној мешовитој васпитној групи**.

Припремни предшколски програм реализује се **двојезички – на матерњем и страном** језику за **122 или 0,72% деце** (од укупног броја деце у припремном предшколском програму), распоређене у осам васпитних група и то на:

- **српском и енглеском** језику за **102 или 0,60% деце у пет васпитних група;**

- **српском и немачком** језику за **14 или 0,08% деце у две васпитне групе;**

- **мађарском и немачком** језику за **шест или 0,04% деце у једној васпитној групи**.

17. Предшколско васпитање и образовање за децу узраста од шест месеци до поласка у основну школу реализује се за укупно **1194 или 1,92% деце са сметњама у развоју и инвалидитетом** и то на:

- **српском језику** за **1022 или 85,60% деце;**

- **мађарском језику** за **142 или 11,89% деце;**

- **српском и мађарском језику** за **13 или 1,09% деце;**

- словачком језику за деветоро или 0,75% деце;
- румунском језику у једној локалној самоуправи за два детета или 0,17%;
- српском и румунском језику за једно дете или 0,08%;
- српском и хрватском језику за петоро или 0,42% деце.

18. Најчешћи изазови на које предшколске установе наилазе у процесу реализације инклузивног васпитања и образовања јесу:

- Недостатак кадра (дефектолога, логопеда, психолога и личних пратилаца) – 42,86%;
- Недостатак сарадње и саветодавног рада с родитељима – 22,86%;
- Велики број деце у васпитним групама – 14,29%;
- Нема већих тешкоћа – 11,43%;
- Недостатак дидактичких средстава и физичко-просторних услова – 8,57% (неприлагођена дидактичка средства, неприпремљеност простора и опреме).

Основно образовање и васпитање

19. Основно образовање и васпитање у АП Војводини остварује се:

- у 347 редовних обавезних основних школа, које похађа 137.424 ученика, што је у односу на прошлу школску годину, више за три (3) школе а мање за 3.154 ученика (2.24%);
- у 13 посебних основних школа за образовање ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом, као и у посебним одељењима при 30 редовних обавезних основних школа, које похађа укупно 1.610 ученика са сметњама у развоју, што је у поређењу с прошлом школском годином мање за 60 ученика (3.59%);
- у 21 основној музичкој школи, коју похађа 6.785 ученика, што је у поређењу с прошлом школском годином више за 41 ученика (0.61%);
- у две (2) основне балетске школе, које похађа 343 ученика, што је за 24 или 6.54% ученика мање него прошле школске године;
- у две (2) посебне школе за основно образовање и васпитање одраслих, као и при 18 редовних обавезних основних школа у којима се остварује образовно-васпитни рад са одраслим полазницима, а које похађа укупно 1.928 полазника, што је у поређењу с прошлом школском годином више за 154 одраслих који стичу основно образовање (8.68%);
- у четири (4) приватне основне школе које похађа 278 ученика, што је за 24 (9.45%) ученика више него прошле школске године;
- у једној (1) приватној основној балетској школи коју похађа 30 ученика, што је исто као и прошле школске године.

18. У односу на прошлу школску годину, у редовним основним школама:

- смањен је број ученика који наставу похађају на српском језику за 2.345 (1.87%);
- смањен је број ученика који наставу похађају на мађарском језику за 670 (5.72%);
- смањен је број ученика који наставу похађају на словачком језику за 132 (5.53%);
- смањен је број ученика који наставу похађају на румунском језику за пет (5) тј. (0.64%);
- смањен је број ученика који наставу похађају на русинском језику за три (3) тј. 0.91%;
- повећан је број ученика који наставу похађају на хрватском језику за једног (1) или за 0.45%.

Средње образовање и васпитање

19. Одлуком Скупштине АП Војводине о мрежи средњих школа („Службени лист АПВ”, број: 45/18) четири школе су спојене у две, у Новом Кнежевцу и Апатину, тако да од **школске 2019/2020. године** на територији АП Војводине постоји **119 редовних средњих школа и десет школа за средње образовање ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом**.

20. **Редовним средњим образовањем обухваћено је 61.821 ученика**, у 2.511 одељења, у оквиру гимназија, стручних, мешовитих и уметничких школа. Образовно-васпитни рад изводи се на српском, мађарском, словачком, румунском, русинском и хрватском језику. У поређењу с прошлом школском годином, укупан **број ученика у средњим школама мањи је за 901 (1,44%)**, а број одељења мањи је за 34 (1,33%).

21. На територији АП Војводине постоје **двадесет три приватне средње школе**, које похађа **1.010 редовних ученика**. Највећи број ученика стиче образовање у подручју рада здравства (56%).

22. **Настава на српском језику** организована је за **56.073 ученика**, распоређених у 2.202 одељења (**601 ученик мање**). Процент ученика обухваћених наставом на српском језику износи 90,70% и већи је за 0,42% него прошле школске године. **Број ученика који похађају наставу на језицима националних мањина – националних заједница (мађарском, словачком, румунском, русинском и хрватском језику)** износи 5.748 и **мањи је за 300 (4,96%)** него прошле школске године. Процент обухваћених ученика наставом на језицима националних мањина – националних заједница износи 9,3% и мањи је за 0,34% него прошле школске године. Број ученика који се школују на мађарском језику мањи је за 267, на словачком језику – мањи за 21 ученика, на румунском језику – мањи за 21 ученика, на русинском наставном језику – мањи за пет ученика, док је на хрватском језику већи за 14 ученика. На мађарском наставном језику школује се 8,11% ученика (0,31% мање него прошле школске године), на словачком 0,61% (0,02% више него прошле школске године), на румунском 0,18% (мање за 0,03%), на русинском 0,07% (мање за 0,01%), на хрватском 0,33% (више за 0,03%).

23. Према врсти средњих школа, на српском наставном језику, обухват/процент гимназијалаца већи је за 0,09%, за колико је мањи процент ученика који стичу стручно образовање. Највећи број ученика се школује у подручју рада електротехнике и подручју рада економије, права и администрације. На мађарском наставном језику, у односу на претходну школску годину, процент гимназијалаца је већи за 0,29%, док је смањен обухват ученика који стичу стручно образовање. Највећи број ученика школује се у подручју рада машинства и обраде метала и подручју рада електротехнике. На хрватском наставном језику је већи број ученика у стручном образовању, на румунском је остао исти, на словачком језику је број гимназијалаца мањи, а нешто је већи број ученика који стичу стручно образовање, док на русинском наставном језику ученици имају могућност да стичу само гимназијско образовање и у овој школској години их је мање него у претходној.

24. У средњим школама на територији АП Војводине није организована настава на ромском језику, као ни учење ромског језика са елементима националне културе. Учење матерњег језика са елементима националне културе организовано је за мађарски, словачки и румунски језик.

25. **Дуално образовање** је организовано у 19 локалних самоуправа, 30 средњих школа за 19 образовних профила и **1.878 ученика** (150 ученика више или 8,68%) од којих је на српском наставном језику 1.516 ученика, а на мађарском језику 362 ученика.

26. Одлуком Покрајинске владе и Конкурсом за упис ученика у средње школе у АП Војводини у школској 2019/2020. години, планирано је **19.586 места за упис 17.976 ученика осмог разреда**, од којих је **јавне средње школе уписало је 16.737 ученика**, односно **1.239 (6,89%) ученика мање**, док је у **први разред приватних средњих школа уписан 321 ученик**.

27. У току 2018/2019. школске године, наставу на језицима националних мањина – националних заједница похађало је **2.107 ученика осмог разреда** (74 ученика мање него претходне школске године) од којих је **1.527 ученика (72,47%) наставило да се школује** на неком од језика националних мањина – националних заједница и у средњој школи у школској 2019/2020. години (131 ученик мање него претходне школске године).

Упоредна анализа предуниверзитетског образовања и васпитања

28. Од укупног броја деце и ученика у установама предуниверзитетског образовања, 52% је у основним школама.

29. Најмањи је обухват деце у најмлађим групама у предшколским установама.

30. Укупан број деце/ученика у предшколском, основном и средњем образовању и васпитању у АП Војводини мањи је за 5,8% у односу на пре пет година.

31. Процентуално најзначајније је смањење броја ученика у средњим школама на румунском језику, затим основним и средњим школама на русинском језику и у основним школама на мађарском наставном језику.

Покрајинска влада, наседници, одржаној2020. године, размотрила је **ИНФОРМАЦИЈУ О ПРЕДШКОЛСКОМ, ОСНОВНОМ И СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ ДЕЦЕ И УЧЕНИКА, С ПОСЕБНИМ ОСВРТОМ НА ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ НА ЈЕЗИЦИМА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА – НАЦИОНАЛНИХ ЗАЈЕДНИЦА У АУТОНОМНОЈ ПОКРАЈИНИ ВОЈВОДИНИ У ШКОЛСКОЈ 2019/2020. ГОДИНИ** и донела следеће:

ЗАКЉУЧКЕ

1. Усваја се Информација о предшколском, основном и средњем образовању и васпитању деце и ученика, с посебним освртом на образовање и васпитање на језицима националних мањина-националних заједница у Аутономној покрајини Војводини у школској 2019/2020. години.
2. Информацију о предшколском, основном и средњем образовању и васпитању деце и ученика, с посебним освртом на образовање и васпитање на језицима националних мањина – националних заједница у Аутономној покрајини Војводини у школској 2019/2020. години, са ЗАКЉУЧЦИМА, доставити Одбору за образовање и науку и Одбору за националну равноправност Скупштине АП Војводине, ради разматрања, а закључке Покрајинском секретаријату за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице.